

RAPORT ANUAL

de activitate al Î.S. “Moldelectrica”

Chişinău, 2018

	Cuprins	Pag.
Nr.		
	Declarația directorului general	3
1.	Organizarea și funcționarea întreprinderii, competența și atribuțiile	4
2.	Conducerea și organizarea	5
3.	Resursele umane	10
3.1.	Structura organizatorică	10
3.2.	Instruirea personalului	12
3.3.	Lucrul organizatoric și curativ-profilactic	12
3.4.	Securitatea instalațiilor energetice	13
3.5.	Păstrarea materialelor din rezerva de mobilizare	13
4.	Activitatea financiară	14
4.1.	Rezultatele financiare pentru anul 2017	14
4.2.	Activitatea operațională	14
4.2.1.	Venit	14
4.2.2.	Costuri	17
4.3.	Rezultatul din activitatea financiară	19
4.4.	Active	21
4.5.	Capital propriu și datorii	22
4.6.	Indicatori	22
4.7.	Tarife	22
5.	Proiecte finanțate din surse externe	23
5.1.	Proiectul finanțate din surse externe	23
5.2.	Proiectul elaborării Studiului de fezabilitate pentru interconexiunea rețelelor electrice MD-RO	25
6.	Activitatea economică (de producere)	26
7.	Accesul la rețelele electrice de transport	33

7.1.	Lucrul cu personalul serviciului de protecție și prevenire	33
7.2.	Traumatismul de muncă	34
7.3.	Verificarea locurilor de muncă	34
7.4.	Raportul cu privire la deranjamentele tehnologice avute loc în rețelele electrice ale Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2017	36
8.	Activitatea internațională	38
9.	Piața energiei electrice	40
10.	Securitatea și sănătate în muncă	41
10.1.	Interconectarea sistemelor energetice a RM și Ucrainei cu sistemul energetic ENTSO-E	41
10.2.	PECI/PMI Energy Community Secretariat	42
10.3.	Organizarea interacțiunii OST cu operatorii de zone externe de dispecerizare	42
10.4.	Coordonarea interacțiunii OST cu organele executive și organele de lucru ale organizațiilor internaționale în domeniul energetic	44
11.	Protecția mediului înconjurător	46
11.1.	Consumul tehnologic de energie electrică la transportarea acestuia prin rețelele electrice	46
11.1.1.	Valorile normative și calculate ale consumului tehnologic de energie electrice la transportarea ei	46
11.1.2.	Analiza consumului efectiv de energie electrică la transportul acestuia	46
11.2.	Indicatori privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice	49
12.	Perspectivile de dezvoltare a întreprinderii	50

Stimați domni, colegi!

Î.S. „Moldelectrica” publică Raportul Anual de activitate al întreprinderii pentru anul 2017.

Raportul detaliază activitățile tehnice de producție ale întreprinderii, fiind baza stabilității sale economico- financiare.

La fel sunt prezentate și alte activități ale întreprinderii.

Analiza activității Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2017 oferă motive să afirmăm că întreprinderea noastră datorită profesionalismului înalt al personalului, baza tehnică și potențialul economic, stabilit în anii precedenți, au asigurat funcționarea fiabilă a rețelei de transport a Sistemului Energetic din Republica Moldova.

Un eveniment semnificativ pentru Sistemul Energetic din Republica Moldova a fost semnarea de către Î.S. „Moldelectrica” pe data de 29 iunie 2017 a Acordului cu privire la condițiile de conectare a Sistemelor Energetice ale Ucrainei și Republicii Moldova la Sistemul Energetic al Europei Continentale, care a intrat în vigoare la 6 iulie 2017.

Pentru anii următori, în fața Î.S.„Moldelectrica” este stabilit o serie de sarcini complexe pentru a îndeplini cerințele ENTSO-E, care în cele din urmă ar permite Î.S.„Moldelectrica” să facă parte dintr-o comunitate mare a operatorilor de sisteme europene.

De asemenea, pe parcursul anului 2017 Î.S.„Moldelectrica” continuă lucrul asupra punerii în aplicare a proiectului „Reabilitarea rețelei de transport Î.S. Moldelectrica”.

Proiectul dat este pus în aplicare datorită contractele de creditare BERD, BEI și sprijinul grantului oferit de UE.

Sarcinile atribuite întreprinderii au fost efectuate în timp util.

Trebuie remarcat faptul că Proiectul va permite de a rennoi echipamentele, ce sunt uzate atât moral cât și fizic, care se încadrează pe deplin în perspectiva pe termen lung a întreprinderii.

Întreprinderea pe parcursul anului 2017 a lucrat într-un regim stabil și sigur.

Acest lucru este prezentat de indicatori enumerați în Raportul Anual, precum și de faptul că în anul de referință nu au fost înregistrate avarii și accidente.

Consider că acest fapt este o mare victorie pentru întreg colectiv al întreprinderii.

Cu stimă,

Director General

Ghennadi Dimov

1. Organizarea și funcționarea întreprinderii, competența și atribuțiile

Prezentul Raport a fost întocmit întru executarea art.32 pct.7 al Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, art. 31 al Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007, pct.3.2 al Contractului nr.77 din 06 august 2008, încheiat între Ministerul Economiei și Infrastructurii și directorul general al Î.S.„Moldelectrica” și a Ordinului intern al întreprinderii nr.43 din 24.01.2018 privind procedura de elaborare a raportului anual de activitate al Î.S. „Moldelectrica”.

Statutul întreprinderii

Moldelectrica este o întreprindere de stat creată în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr.1000 din 02.10.2000 "Cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic". Întreprinderea a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale al RM la 26.10.2000 cu nr.1002600004580.

Domeniul de activitate

Î.S. „Moldelectrica” activează în temeiul licenței pentru efectuarea activității de transport a energiei electrice AA nr.064574 din 10.06.2008, eliberate de către ANRE cu termenul de validitate până la 20.04.2026.

Principalele genuri de activitate ale Întreprinderii sînt:

- activitatea de dispecerat Central;
- transport de energie electrică;
- pregătirea și perfecționarea personalului din sectorul electroenergetic.

Î.S. „Moldelectrica” în activitatea sa se conduce de Legea RM nr.246 din 23.11.2017 „Cu privire la întreprinderea de Stat” cu modificările și completările ulterioare, Statutul întreprinderii, alte acte legislative și normative.

2. Conducerea și organizarea

Figura 1. Organigrama Î.S. Moldelectrica

Fondatorul întreprinderii

Fondatorul întreprinderii este Ministerul Economiei și Infrastructurii, care își efectuează drepturile de dirijare a întreprinderii prin Consiliul de Administrație și directorul general al întreprinderii.

Consiliul de Administrație

Nr.	NP membrilor consiliului / reprezentantul statului	Funcția deținută	Nr. și data ordinului, desemnării în consiliu / reprezentant al statului
1.	Călin Negură	– șef al direcției generale securitate și eficiență energetică Ministerul Economiei și Infrastructurii (MEI) - președintele consiliului	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017
2.	Sergiu Strătilă	Șef al serviciului audit intern	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017
3.	Marian Mamei	șef al direcției politici de administrare și deetatzare a proprietății publice, MEI	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017
4.	Dorin Gorea	consilier în cabinetul ministrului economiei și infrastructurii, MEI	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017
5.	Irina Rotari	consultant în cadrul direcției eficiență energetică și surse de energie regenerabile, MEI	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017
6.	Eugenia Pietraru	consultant principal în direcția politici de piațăși statistici energetice, MEI	Ordinul Ministerului Economiei nr. 71 din 11 mai 2017
7.	Matveeva Elena	șef al direcției generale datorii publice, Ministerul Finanțelor	Ordinul Ministerului Economiei nr. 67 din 05 mai 2017

Director general al întreprinderii

Obligațiile directorului general al întreprinderii sînt exercitate de dl Ghennadi Dimov, în conformitate cu împuternicirile acordate prin Statutul întreprinderii și prin contractul individual de muncă încheiat între Fondator și conducătorul întreprinderii.

Aparatul Î.S. “Moldelectrica” este constituit din aparatul central, în cadrul căruia activează 26 servicii și secții, și 4 filiale, atribuțiile și răspunderile cărora sînt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de directorul general al întreprinderii. Funcționarea Aparatului este asigurată de Directorul general al întreprinderii.

Filialele Î.S. “Moldelectrica”

Î.S.“Moldelectrica” își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova, avînd în componența sa 4 filiale, care nu sînt persoane juridice.

Filiala “RETÎ Nord-Vest” (or. Dondușeni, str. Ștefan cel Mare, 30) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de nord-vest a Republicii Moldova (raioanele Dondușeni, Soroca, Drochia, Edineț, Briceni, Ocnița).

Conform situației din 31.12.2017 la balanța filialei se află:

1. 43 de substații cu puterea totală de 560,7 MVA, dintre care:

- 6 substații 110/35/10 kV - 198 MVA;
- 17 substații 110/10/ kV - 222,0 MVA;
- 1 substație 110/6 kV - 12,6 MVA;
- 15 substații 35/10 kV - 103,8 MVA;
- 1 substație 35/10-6 kV - 10,3 MVA;
- 1 substație 35/6-0,4 kV - 4,4 MVA;
- 1 substație 35/6 kV - 4 MVA;
- 1 substație 10/6 kV - 5,6 MVA.

2. 821,598 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 88 km;
- LEA 110 kV - 501,598 km;
- LEA 35 kV - 232 km.

Filiala “RETÎ Nord” (mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de nord a Republicii Moldova (mun.Bălți, raioanele Glodeni, Fălești, Ungheni, Sîngerei, Florești, Rezina, Șoldănești, Rîșcani).

Conform situației din 31.12.2017 la balanța filialei se află:

1. 59 de substații cu puterea totală de 1361,4 MVA, dintre care:

- 1 substație 330/110/10 kV - 600,0 MVA;
- 11 substații 110/35/10 kV - 291,6 MVA;
- 19 substații 110/10 kV - 292,5 MVA;
- 1 substație 110/10-6 kV - 16,3 MVA;

- 23 substații 35/10 kV - 132,7 MVA;
- 4 substații 35/10-6 kV - 28,3 MVA.

2. 1092,93 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 48,65 km;
- LEA 110 kV - 676,32 km;
- LEA 35 kV - 367,96 km.

Filiala “RETÎ Sud” (or. Comrat, str. Lenin, 56) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 110-400 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de sud a Republicii Moldova (raioanele Cimișlia, Basarabeasca, Comrat, Leova, Cantemir, Taraclia, Ciadîr-Lunga, Vulcănești, Cahul).

Conform situației din 31.12.2017 la balanța filialei se află:

1. 34 de substații cu puterea totală de 1063,1 MVA, dintre care:

- 1 substație 400/110/35 kV - 500,0 MVA;
- 8 substații 110/35/10 kV - 240 MVA.
- 25 substații 110/10 kV - 323,1 MVA;

2. 989,57 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 400 kV - 203 km;
- LEA 110 kV - 755,27 km;
- LEA 35 kV - 31,3 km.

Filiala “RETÎ Centru” (or. Vatra, str. Luceafărul, 13) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona centrală a Republicii Moldova (raioanele Strășeni, Călărași, Nisporeni, Telenești, Orhei, Hîncești, Ialoveni, Ștefan-Vodă, Căușeni, Anenii Noi).

Conform situației din 31.12.2017 la balanța filialei se află:

1. 47 de substații cu puterea totală de 1740,2 MVA, dintre care:

- 1 substație 330/110/35 kV - 525 MVA;
- 1 substație 330/110/10 kV - 400 MVA;
- 14 substații 110/35/10 kV - 378 MVA;

- 25 substații 110/10 kV - 345,7 MVA;
- 3 substații 110/10-6 kV - 54,9 MVA;
- 1 substație 110/6 kV - 26 MVA;
- 1 substație 35/10 kV - 8 MVA;
- 1 substație 35/6-0,4 kV - 2,6 MVA.

2. 1149,71 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 240,69 km;
- LEA 110 kV - 888,51 km;
- LEA 35 kV - 20,51 km.

3. Resursele umane

3.1. Structura organizatorică

Structura organizatorică a întreprinderii prevede un efectiv de personal în mărime de 1400 unități.

Conform situației la 01.01.2018, numărul scriptic al personalului întreprinderii a constituit 1375 persoane. Astfel, întreprinderea este completată cu cadre în proporție de 98%.

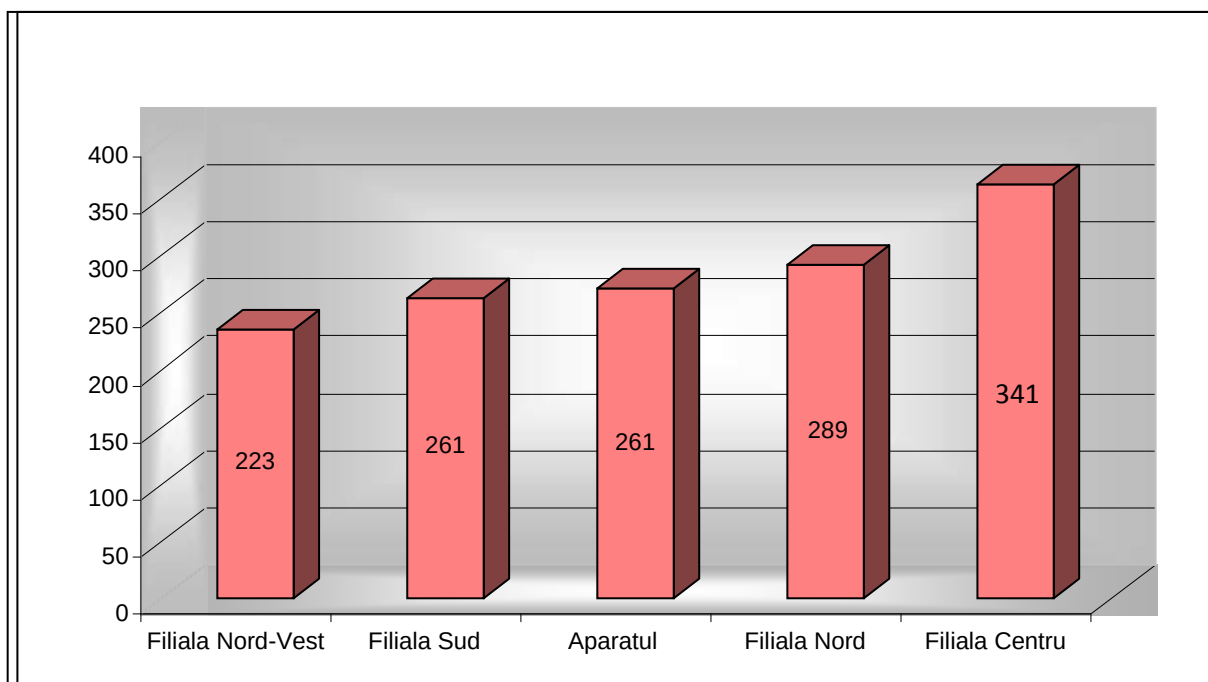

Figura 2. Personalul scriptic al întreprinderii

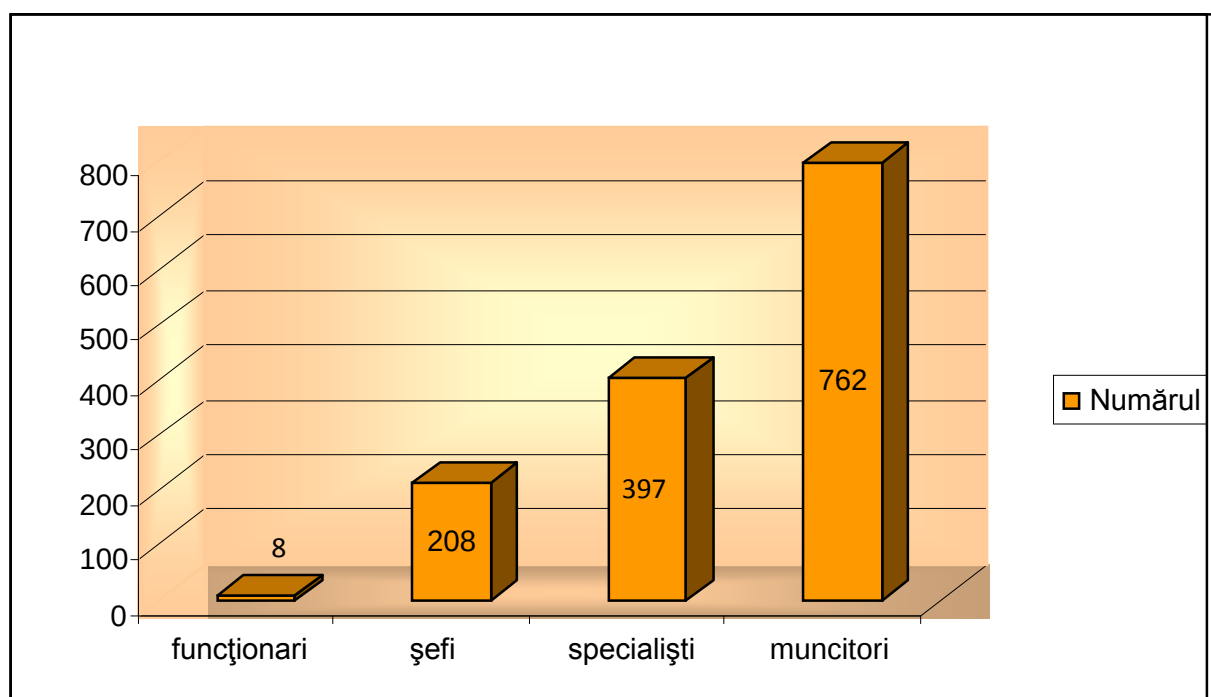

Figura 3. Repartizarea personalului după categorii

Din totalul angajaților întreprinderii șefii constituie 15%, specialiștii 29%, muncitorii 56%. Această structură asigură administrarea eficientă a subdiviziunilor întreprinderii și a întreprinderii în ansamblu, precum și îndeplinirea calitativă și la timp a atribuțiilor și sarcinilor impuse funcției. Conform profilului de vîrstă al personalului, care activa efectiv la data de 01.01.2018, 50,7% constituie personalul cu vîrsta pînă la 50 de ani. Tendința de întinerire a colectivului în 2014 s-a încetinit.

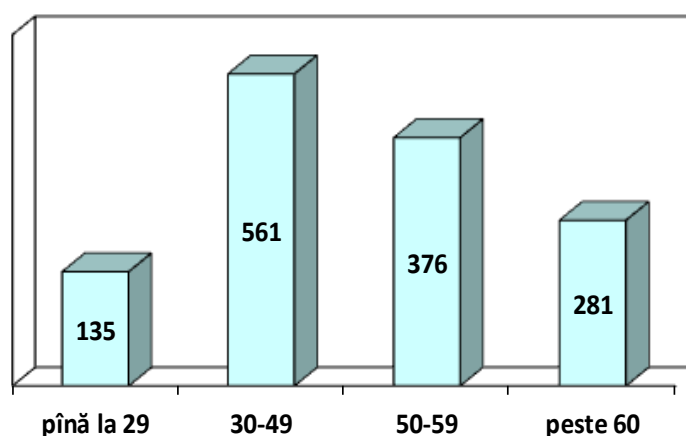

Figura 4. Profilul de vîrstă pe categorii de angajați (unități)

Pe parcursul anului 2017 numărul angajaților cu vîrsta de peste 60 de ani nu s-a schimbat, cu 15 unități s-a micșorat numărul persoanelor pînă la 30 ani și cu 21 persoane s-a micșorat numărul persoanelor de la 30-59 ani.

Tabel 1. Dezvoltarea profesională a angajaților, studii.

Denumirea studii	Număr
Începătoare	1.00
Medii nedepline	59.00
Medii de cultura generală	154.00
Medii nedepline cu SPT	47.00
Medii generale (cu SPT)	254.00
Medii speciale (tehniciu)	295.00
Superioare nedepline	3.00
Superioare de scurtă durată	40.00
Superioare	523.00
Total:	1376.00

58 % din angajați sunt specialiști cu studii superioare și medii de specialitate. Calificarea angajaților corespunde necesităților de lucrări îndeplinite. În ultima perioadă crește numărul personalului cu studii superioare.

3.2. Instruirea personalului

Activitatea de producție a Centrului de instruire în anul 2017 s-a realizat conform „Planului de pregătire și perfecționare a personalului Î.S. „Moldelectrica”, aprobat prin Ordinul directorului general Nr.327 din 13.12.2016, dar și a Contractelor încheiate cu alte întreprinderi din sectorul energetic.

Centrul de instruire a instruit la fel și personalul altor organizații la cererea acestora, precum și a persoanelor fizice.

Pentru realizarea „Planului de pregătire și perfecționare a personalului Î.S. „Moldelectrica” Centrul de instruire a elaborat Graficul de recrutare a grupelor de instruire - documentul de bază care stabilește activitatea de producție în domeniul instruirii personalului filialelor RETÎ, dar și a personalului administrativ.

În anul 2017, au fost instruiți 886 de angajați ai Î.S. „Moldelectrica”. Distribuția personalului instruit de către Centrul de instruire pentru filialelor și aparatul de conducere este prezentată în tabelul 2.

Tabelul 2. Distribuția personalului

Nr.	Denumirea	Nr.de instruiți
1.	FRETÎ Nord-Vest	164
2.	FRETÎ Nord	217
3.	FRETÎ Centru	255
4.	FRETÎ Sud	139
5.	Aparatul administrativ, BP	111
TOTAL:		886

Pe lângă formarea și dezvoltarea profesională a personalului Î.S. „Moldelectrica”, în 2017 Centrul de Instruire a instruit personalului altor întreprinderi din sectorul energetic, organizații terțe și a persoanelor fizice: în 2017, au fost instruite **600 de persoane**, inclusiv au trecut testarea psihologică profesională.

Astfel, în total, în anul 2017, în Centrul de Instruire al Î.S. „Moldelectrica” au fost instruiți **1486 de persoane**.

3.3. Lucrul organizatoric și curativ - profilactic

Activitatea principală a serviciului medical în perioada de raportare s-a concentrat asupra îndeplinirii sarcinilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul 2017, călăuzindu-se de documentele legislative ale Guvernului RM, Ministerului Sănătății RM, ordinele și

regulamentele Î.S. "Moldelectrica".

Examenele medicale periodice ale angajaților întreprinderii au fost organizate de către personalul medical al serviciului la timp și în volum complet, în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse acțiunii factorilor profesionali de risc aprobat prin HG Nr.1025 din 07 septembrie 2016. Numărul total al angajaților care au trecut examenul medical periodic în anul gestionar a constituit 1324 lucrători.

3.4. Securitatea instalațiilor energetice

Pe parcursul anului 2017, SIC a efectuat verificări la obiectivele întreprinderii pentru a stabili cum se asigură protecția instalațiilor electrice.

În urma verificărilor sa identificat deficiențe în protecție și sa atras atenția, să se asigure securitatea instalațiilor energetice de importanță strategică mai eficient.

S-a efectuat profilaxie tehnică și reparație la sistemul supraveghere video la SE 400 kV Vulcănești, SE 330 kV Chișinău, SE 330 kV Strășeni și SE 330 kV Bălți.

În urma inspectării îndeplinirii cerințelor privind protecția civilă la Î.S. „Moldelectrica” de către Serviciul Protecției Civile Centru în actul de control a calificat ca „bine”.

În urma calamităților naturale din perioada 20-21 aprilie 2017 de către CSE a Î.S. „Moldelectrica” au fost întreprinse măsuri prompte de lichidare a consecințelor cauzate și restabilirea rețelelor electrice deteriorate.

CSE ale Filialelor “RETÎ Nord-Vest”, “RETÎ Nord”, “RETÎ Centru”, RETÎ Sud” la fel au realizat indicațiile metodico-organizaționale ale, Primăriilor din teritoriu.

3.5. Păstrarea materialelor din rezerva de mobilizare

În urma inventarierii materialelor din rezervele de mobilizare, neajunsuri n-au fost depistate, condițiile de păstrare se respectă conform Regulamentului cu privire la rezervele de mobilizare.

Conform HG Nr.834 din 18.10.2017 Agenția Rezerve Materiale a eliberat cu titlu de deblocare Î. S. „Moldelectrica,, pilon de beton armat, cablu în sumă de 732,332 mii lei, pentru restabilirea rețelelor electrice deteriorate în urma calamităților naturale din 20-21 aprilie 2017.

Dărilor de seamă și starea calitativă a bunurilor materiale din Rezerva de mobilizare a fost expedit conform Regulamentului.

4. Activitatea financiară

4.1. Rezultatele financiare pentru anul 2017

Principala realizare a Î.S., „Moldelectrica” în anul 2017 a fost creșterea profitului net până la 46,9 milioane lei, comparativ cu profitul net obținut în anul 2016 de 5,7 milioane lei. Această performanță a devenit posibilă datorită: (i) creșterii cantității de energie electrică transportate de operatorul sistemului de transport și respectiv a venitului reglementat; (ii) scăderii costurilor de procurare a energiei electrice destinate acoperirii consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice de transport; (iii) factorului extern (creșterii venitului financiar datorat evoluției cursului monedei naționale în raport cu monedele în care întreprinderea a efectuat operațiuni în valută străină).

Tabelul 3. Contul de profit și pierdere

Mil.lei	2017	2016	17/16
ACTIVITATE OPERAȚIONALĂ			
Venituri	600.0	589.3	+1.8%
Costuri operaționale	581.8	574.2	+1.3%
EBIT	18.2	15.1	+20.5%
Operațiuni cu active imobilizate			
Venit	1.3	0.1	+1200%
Costuri	0.8	0.6	+33.3%
EBIT	0.5	-0.5	+200%
ACTIVITATE FINANCIARĂ			
Venit	55.5	1.9	+2821%
Costuri	16.1	6.7	+140%
EBIT	39.4	-4.8	+921%
REZULTAT EXCEPȚIONAL	-0.95	-0.02	+4650%
Impozit pe venit	10.3	4.1	+151%
Profit net	46.9	5.7	+722%

4.2. Activitatea operațională

4.2.1. Venit

Din activitatea operațională în 2017 Î.S., „Moldelectrica” a înregistrat venit în sumă de 600,0 mil. lei, cu 1,8% mai mult decât în 2016.

Figura: *Venituri din activitatea operațională în 2017, %*

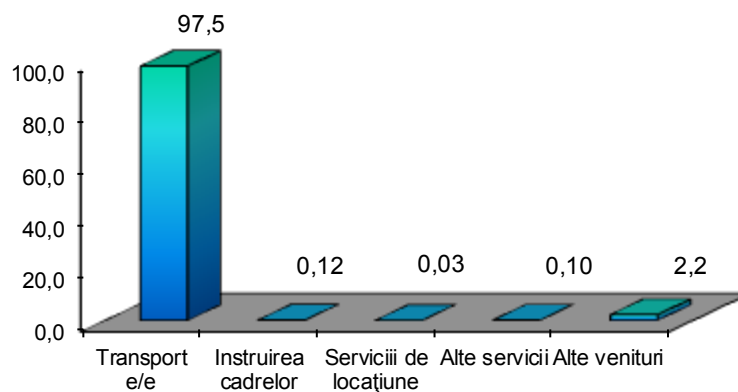

Figura 5. Venituri din activitatea operațională în 2017, %

Venitul din activitatea operațională al operatorului sistemului de transport este reprezentat în principal de transportul energiei electrice, activitate desfășurată în baza licenței eliberate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Activitatea de transport a înregistrat venit în creștere de aproximativ 1,2% în anul 2017, de la 578,1 mil.lei în anul 2016 la 585,2 mil.lei, datorită creșterii volumului (cu 1,2%) de energie electrică transportate.

Figura: *Venitul din transport energie electrică, mii lei*

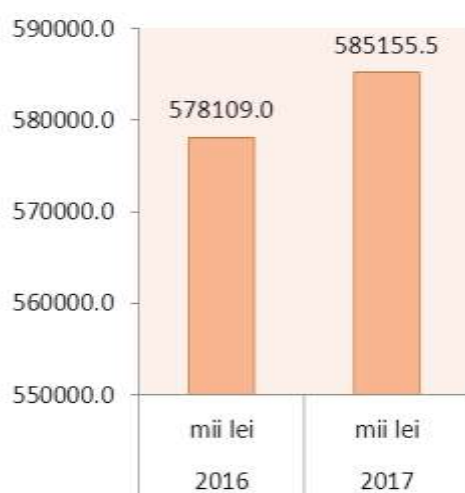

Figura 6. Venituri din transport energie electrică, mii lei

Figura: Volumul transportat de energie electrică,
mil kWh

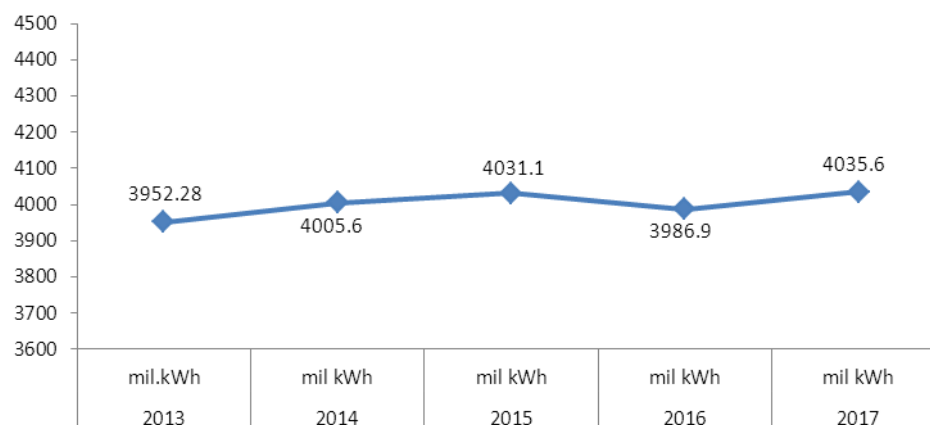

Figura 7. Volumul transportat de energie electrică, mil kWh

Figura: Distribuția între utilizatorii serviciului de
transport al e/e în 2017, %

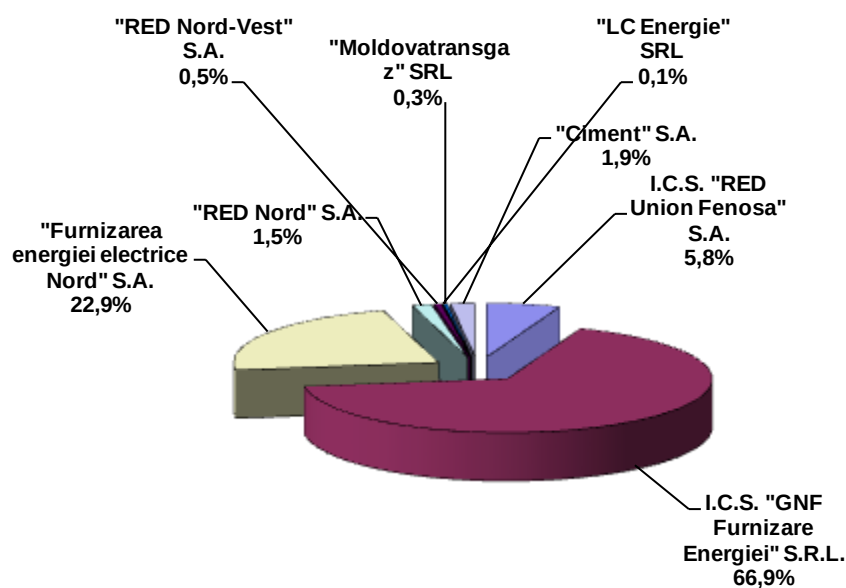

Figura 8. Distribuția între utilizatorii serviciului de transport al energiei electrice în 2017, %

Pe lângă activitatea de bază, în anul raportat, Î.S., „Moldelectrica” a prestat servicii auxiliare, la prețuri nereglementate de stat.

Tabelul 4. Venit din servicii auxiliare

Mii. lei	2017	2016	17/16
Venit din instruirea cadrelor	709.5	901.6	-21.3%
Venit din servicii de locațiune	201.8	293.7	-31.3%
Alte venituri din servicii: auto, măsurare, montare, atestare, etc.	638.9	633.5	+0.9%

4.2.2. Costuri

Tabelul 5. Costuri din activitatea operațională

Mil. lei	2017	2016	2015	17/16
Costuri operaționale	581.9	574.2	528.4	+1.34%
Mentenanță	46.3	45	42.5	+2.89%
Cheltuieli privind consumul propriu tehnologic și echilibrare	99.4	118	61.4	-15.76%
Amortizarea	135.2	143	185.8	-5.45%
Cheltuieli cu personalul	235.8	207.6	185.4	+13.58%
Cheltuieli Inspectoratul Energetic de Stat	17.9	17.9	16.4	0.00
Cheltuieli privind împrumuturile	21.3	25.8	26.8	-17.44%
Alte costuri	26	16.9	10.1	+53.85%

Cheltuielile totale operaționale suportate în anul 2017 au crescut cu 1,34 % comparativ cu perioada similară a anului anterior.

Cheltuielile de mentenanță au crescut cu 2,89 % în anul 2017 (de la 45 mil. lei în 2016 la 46,3 mil. lei). Aceasta datorită faptului că, odată cu depășirea termenului de exploatare a imobilizărilor, care continuă a fi utilizate, crește necesitatea în lucrări suplimentare de întreținere și reparație, pentru menținerea lor în stare funcțională.

Cheltuielile de procurare a energiei electrice destinate acoperirii consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice de transport au scăzut cu aproximativ 16% în 2017 față de 2016. Factorul decisiv al reducerii cheltuielilor în 2017 a fost scăderea prețului unitar mediu al tranzacțiilor de achiziție a energiei de la 1,07226 lei/kWh în 2016 la 0,88612 lei/kWh, pe fondul creșterii procurărilor cu 1,1% a cantității de e/e pentru acoperirea consumului tehnologic.

Consumul tehnologic de energie electrică în 2017 a constituit 2,68% din volumul de energie electrică intrată în rețelele electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica”, încadrându-se astfel în nivelul normativ de 3%, stabilit de ANRE.

Figura: *Mixul de procurare a energiei electrice în funcție de cantitățile cumpărate în 2017, %*

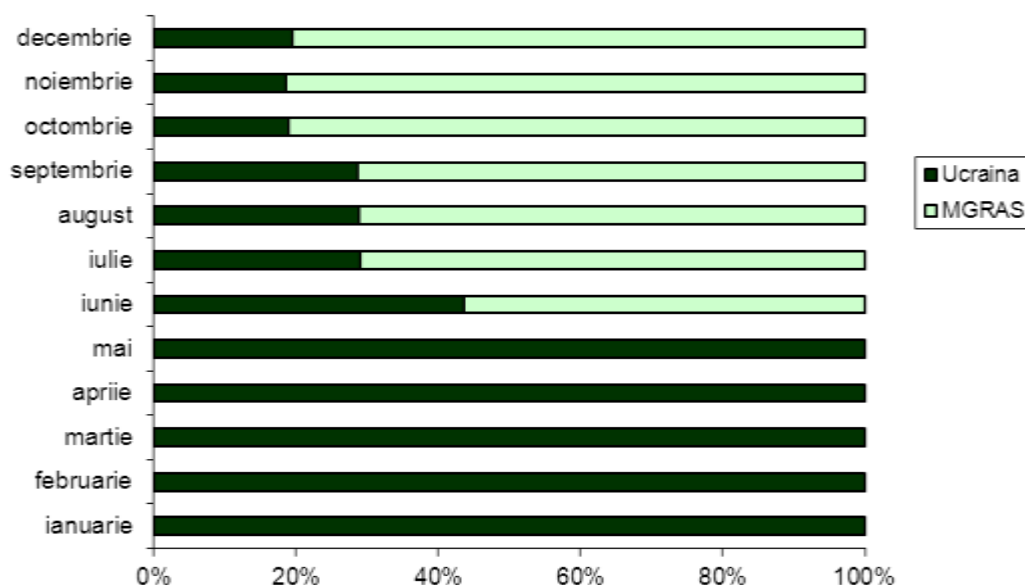

Figura 9. Mixul de procurare a energiei electrice în funcție de cantitățile cumparate în 2017, %

Figura: *Prețul mediu unitar pentru energia procurată, dolari SUA*

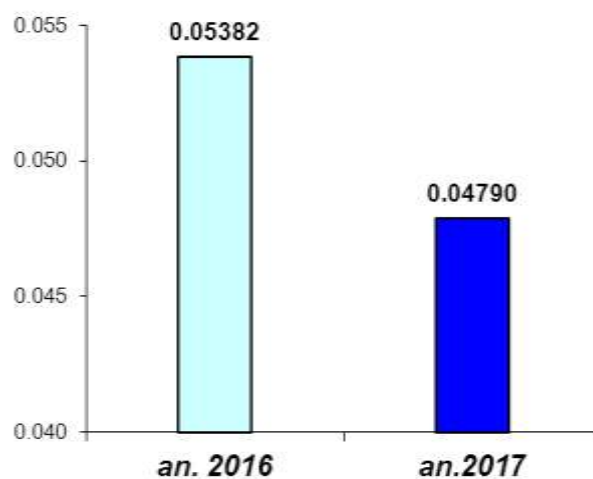

Figura 10. Prețul mediu unitar pentru energia procurată, dolari SUA

Figura: Consum tehnologic efectiv, %

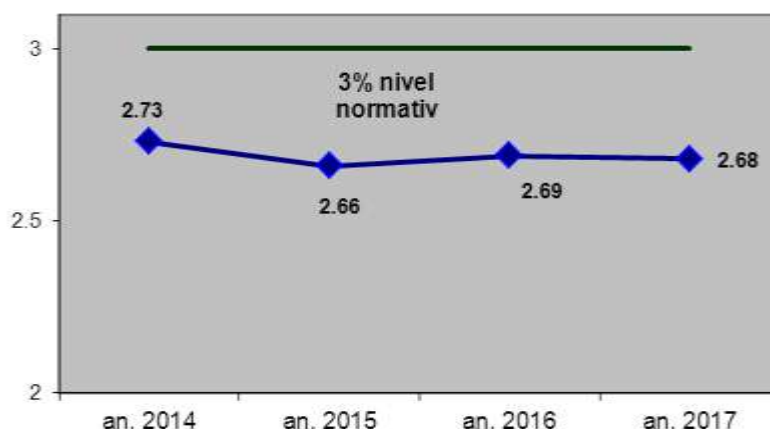

Figura 11. Consumul tehnologic efectiv, %

Circa 23% din cheltuielile operaționale le revin amortizării imobilizărilor corporale și necorporale. Comparativ cu 2016 cheltuielile de amortizare s-au micșorat cu 5,45%, datorită încetării calculării amortizării la imobilizările cu durata de utilizare expirată în 2017.

Cheltuielile cu personalul, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale și asigurări obligatorii de asistență medicală, s-au majorat în 2017 cu 13,6% față de anul 2016, odată cu majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real până la 2380 lei, conform Hotărârii Guvernului RM nr.242 din 26.04.2017 “cu privire la modificarea pct.1 din Hotărârea Guvernului nr.165 din 09.03.2010”. Pentru remunerarea membrilor Consiliului de Administrație al întreprinderii s-au cheltuit 246 mii lei.

Cheltuielile privind împrumuturile s-au micșorat în 2017 și constituie 3,7% din totalul costurilor operaționale. În 2017 întreprinderea a continuat plata dobânzii pe împrumuturile acordate de către Banca Mondială pentru implementarea Proiectului Energetic II și de către BERD, destinat Proiectului „Reabilitarea Rețelelor de Transport Electric”.

Alte costuri operaționale s-au mărit în 2017 cu aproape 54%, față de anul 2016. Cele mai semnificative cheltuieli în sumă de 14,8 mil.lei s-au efectuat din grantul acordat de instituțiile financiare internaționale pentru studiul de fezabilitate de interconexiune a sistemului electroenergetic prin stația Back to Back la Vulcănești și LEA Vulcănești-Chișinău și pentru serviciile de consultanță la realizarea Proiectului de Reabilitare a Rețelelor de Transport ale Moldelectricii.

4.3. Rezultat din activitatea financiară

Moneda funcțională a Î.S. „Moldelectrica” este leul moldovenesc. Întreprinderea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar provenit din recalcularea creanțelor și datoriilor aferente

operațiunilor în valută străină.

Pe parcursul anului 2017, s-au înregistrat perioade cu intervale de apreciere a leului, urmate de perioade de fluctuații nefavorabile. De la începutul anului, moneda națională s-a întărit față de toate valutele în care întreprinderea are contractate, în special, împrumuturi: cu 4,82% față de EURO, cu 14,65% în raport cu dolarul SUA.

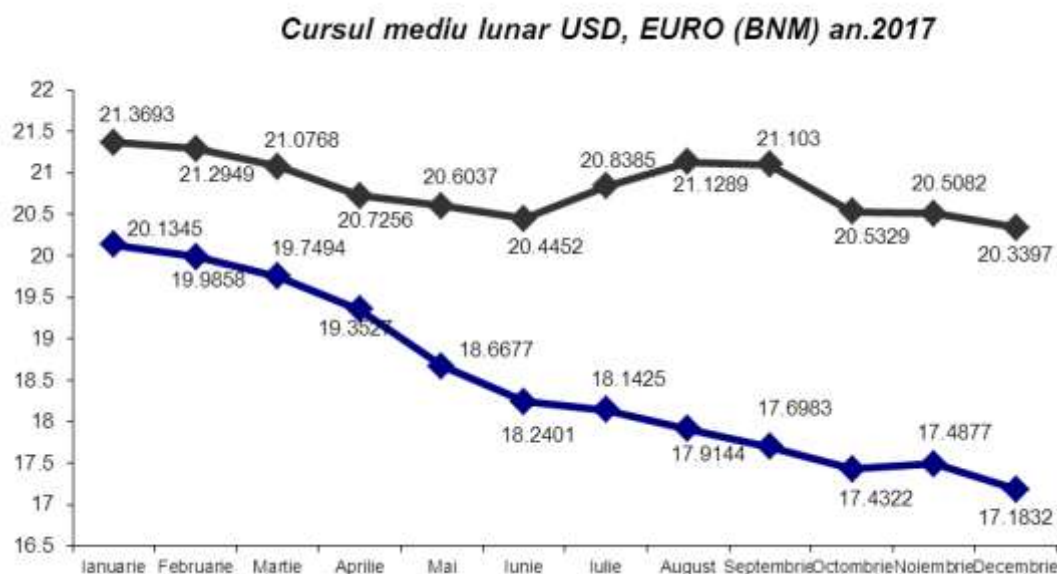

Figura 12. Evoluție cursuri valutare

Prin urmare, în 2017 veniturile din diferențe de curs valutar au fost în valoare de 55,5 mil. lei, în timp ce cheltuielile au fost în sumă de 16,1 mil. lei. Impactul general al diferențelor de curs valutar este un profit de 39,4 mil. lei.

Rezultatul negativ de la evenimentele excepționale în sumă de 0,95 mil. lei s-a format în urma înlăturării consecințelor anomaliilor naturale din primăvara anului 2017 foarte complicate – averse de ploaie, zăpadă, lapoviță, depuneri de lapoviță pe arbori, pe firele electrice, vânt puternic în rafale, de asemenea și înghețuri, ceea ce a dus la consecințe catastrofale pentru rețele electrice de transport al energiei electrice.

Tabelul 6. Bilanț – poziția financiară

Mil. lei	2017	2016	2015	17/16
Active imobilizate, total	1245.81	1294.1	1342.21	-3.7%
Imobilizări necorporale	24.138	28.314	32.957	-14.7%
Imobilizări corporale în curs de execuție	65.205	19.976	27.694	+226%
Terenuri	0.25	0.25	0.25	0.0
Mijloace fixe	1130.707	1194.957	1275.234	-5.4%
Avansuri acordate pe termen lung	24.354	49.387	4.857	-50.7%
Alte active imobilizate	1.153	1.211	1.218	-4.8%

Active circulante, total	334.218	175.333	141.86	+90.6%
Stocuri	94.097	35.676	41.341	+164%
Creanțe și avansuri curente	102.028	79.267	79.05	+28.7%
Numerar în casierie, conturi curente, alte	137.924	60.198	21.328	+129%
Alte active circulante	0.169	0.192	0.141	-12.0%
Total active	1580.03	1469.43	1484.07	+7.5%
Capital propriu, total	1164.62	1127.03	1120.94	+3.3%
Capital social și suplimentar	439.088	439.088	439.088	0.0
Rezerve	25.604	21.589	21.589	+18.6%
Profit (pierderi)	699.242	657.97	652.357	+6.3%
Corecții anilor precedenți	-5.898			
Alte elemente de capital propriu	6.586	8.383	7.906	-21.4%
Datorii pe termen lung, total	292.271	255.595	266.618	+14.3%
Împrumuturi	231.424	255.177	266.177	-9.3%
Alte datorii	60.847	0.418	0.441	+14457%
Datorii pe termen scurt, total	123.134	86.803	96.512	+41.9%
Împrumuturi	32.74	37.642	35.153	-13.0%
Datorii comerciale	43.94	9.51	28.202	+362%
Alte datorii	46.454	39.651	33.157	+17.2%
Datorii totale	415.405	342.398	363.13	+21.3%
CAPITAL PROPRIU și DATORII	1580.03	1469.43	1484.07	+7.5%

4.4. Active

Activele Î.S., „Moldelectrica” la 31.12.2017 constituiau aproximativ 1580 milioane lei. Timp de un an valoarea activelor s-a mărit cu 7,5% (sau cu 110,6 milioane lei).

Circa 78% în totalul activelor le revin activelor imobilizate. Activele imobilizate au înregistrat o scădere de 3,7% la finele anului 2017, în principal în urma expirării duratei de funcționare utilă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale.

Activele circulante au înregistrat în 2017 o creștere cu peste 90%, de la 175,3 mil.lei în 2016 la 334,2 mil.lei.

2017 este anul în care a început executarea tehnică a Proiectului Reabilitarea Rețelelor de Transport al Moldelectricii, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții și Uniunea Europeană. Pe parcursul anului de gestiune au fost procurate materiale destinate Proiectului din surse de împrumut și din grant în sumă de 58,9 mil.lei.

În anul 2017, evoluția tuturor disponibilităților bănești ale întreprinderii este una de creștere cu 77,7 mil.lei (+129%), de la 60,2 mil.lei în 2016 la 137,9 mil.lei.

4.5. Capital propriu și datorii

Capitalul propriu a înregistrat o creștere de 3,3% determinată de creșterea cu 18,6% a rezervelor legale, ca urmare a repartizării profitului în sumă de 5,6 mil.lei, obținut în 2016 și determinată de creșterea profitului cu 6,3%, realizat la data de 31 decembrie 2017 în sumă de 46,9 mil.lei.

Datoriile pe termen lung au înregistrat o creștere de 14,3% în anul 2017, în urma înregistrării veniturilor anticipate în sumă de 59,9 mil.lei, obținute din grantul acordat de Uniunea Europeană. La fel, s-a înregistrat o creștere de aproximativ 42% a datoriilor pe termen scurt. Creșterea este determinată în principal de datoriile comerciale în sumă de 43,9 mil.lei recunoscute în luna decembrie 2017 față de furnizorii bunurilor și serviciilor procurate.

4.6. Indicatori

Tabelul 7. Indicatori de rentabilitate, lichiditate, echilibru financiar, risc și activitate

Indicatori	Formula de calcul	2017	2016
Indicatorii de rentabilitate			
Rata rentabilității financiare	Profit net / Capital propriu (sau media capitalului propriu)	4.02	0.5
Rata rentabilității economice a activelor	Profit brut (EBIT) / Active totale (sau media activelor)	3.75	0.7
Indicatori de lichiditate			
Lichiditatea generală (curentă)	Active circulante / Datorii curente	2.71	2.02
Lichiditatea imediată	(Active circulante-Stocuri) / Datorii curente	1.95	1.60
Rata solvabilității generale	Capital propriu + Datorii totale / Datorii totale	3.8	4.29
Indicatorii de echilibru financiar			
Rata autonomiei financiare	Capital propriu / Capital propriu + Datorii totale	0.73	0.77
Rata datoriilor	Datorii totale/Active totale	0.26	0.23
Indicatori de risc			
Indicatorul gradului de îndatorare	Datorii totale / Capital propriu	0.36	0.30
Gradul de acoperire al dobanzilor	Profit brut (EBIT) / Cheltuieli cu dobânda	2.68	0.38

4.7. Tarife

Serviciul de transport al energiei electrice, conform Legii RM nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, este prestat la tarife reglementate.

Tarifele se determină în conformitate cu metodologia de calculare, aprobare și aplicare a acestora, elaborată și aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Tarifele se determină pe o perioadă de reglementare indicată în metodologie (fiind de 5 ani), pe durata căreia se aplică metodologia de calcul.

În anul 2017 Î.S. “Moldelectrica” a aplicat pentru serviciul de transport al energiei electrice tariful de 14,5 bani/kWh (fără TVA).

Acest tarif a fost aprobat în 2015 în baza Metodologiei tarifare, valabile pe perioada 2011 - 2016. Noua metodologie de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, după care urma a fi inițiată în 2017 procedura de revizuire a

tarifului, a fost aprobată la finele anului 2017, prin Hotărârea ANRE nr.486/2017 din 13 decembrie 2017.

5. Proiecte finanțate din surse externe

5.1. Proiectul de reabilitare a rețelei de transport a Î.S. Moldelectrica

În perioada raportată Î.S. „Moldelectrica” a intrat în faza activă de implementare a Proiectului „Reabilitarea Rețelelor de Transport Electric”, finanțat prin:

1. Acordul de împrumut între Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare nr.42856, semnat la 22.05.2012. Suma împrumutului – 20.000.000 dolari SUA;
2. Contractul de împrumut între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții nr.FIN 81.208, semnat la 22.05.2012. Suma împrumutului – 17.000.000 euro;
3. de Uniunea Europeană prin intermediul Fondului de Investiții pentru Vecinătate. Suma grantului – 6.000.000 euro.

Proiectul de renovare a rețelei electrice de transport a ÎS „Moldelectrica” este divizat în 5 componente (în continuare numite Tendere) A, B, C, D și E, după cum urmează:

1. Tenderul A - Schimbarea Transformatoarelor;
2. Tenderul B - Reconstrucția IDE 110 kV;
3. Tenderul C - 400 – 35 kV și a celulelor 10 kV;
4. Tenderul D - Reconstrucția LEA 110 kV;
5. Tenderul E – Reconstrucția ID 10 kV.

Tender A

Ca urmare a relansării licitației pentru Tenderul A a fost primită decizia de divizare a acestei licitații în 2 loturi. Astfel ca urmare a finalizării licitației a fost atribuite următoarele contracte:

- Lot 1 Schimbarea transformatoarelor 110 kV – semnat la 08 februarie 2017 cu compania „Energobit” S.A. (România);
- Lot 2 Reactor reglabil 400 kV – semnat la 21 februarie 2017 cu compania Tamini Transformatori (Italia)

Pe parcursul anului 2017 au fost îndeplinite următoarele activități în cadrul contractelor:

Lot 1 Schimbarea transformatoarelor 110 kV:

Contractorul a elaborat documentația tehnică pentru producerea transformatoarelor. Au fost produse 3 unități la nivel de 90%. Încercările de uzină sunt planificate pentru anul 2018. Contractorul a demontat 2 unități defecte, care vor fi înlocuite după livrare.

Lot 2 Reactor reglabil 400 kV:

Contractorul a elaborat documentația tehnică pentru producerea reactoarelor. Unitățile sunt produse la nivel de 30%, toate activitățile pe Contract sunt planificate pentru 2018.

Tender B

Contractul cu compania câștigătoare LLC Chornomorenergospetsmontazh a fost semnat în data de 25.02.2016.

Pe parcursul anului 2017 Contractorul a livrat echipamente și materialele necesare pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție. Specialiștii Î.S. „Moldelectrica” au participat la teste de uzină pentru transformatoare de curent în iunie 2017 și pentru separatoare în iulie 2017. În urma petrecerii cu succes a testelor a început livrarea echipamentelor. O mare parte a echipamentelor a fost livrată în perioada august- noiembrie 2017. Materialele necesare pentru începerea lucrărilor de reconstrucție au putut fi livrate doar în decembrie 2017.

În pofida faptului că pe acest contract se observă o întârziere a efectuării lucrărilor, acest timp va fi recuperat pe parcursul anului 2018, Contractorul va mobiliza forțe de muncă adiționale pentru finisarea în termenii stabiliți a Contractului.

Tender C

Pe parcursul anului 2017 a fost modificată structura de licitație a acestui Tender, care datorită complexității a fost transferat în licitație în două etape, ce va permite obținerea unei soluții tehnice adecvate. Prima versiune a caietului de sarcini a fost transmisă la Bancă spre aprobare, în decembrie. Versiunea finală a Caietului de sarcini este preconizată a fi finalizată în I semestru 2018, în această perioadă fiind preconizată și lansarea licitației.

Tender D

Contractul cu compania „Energobit&ELM Electromontaj” a fost semnat pe data de 03.12.2015. Contractorul a livrat materialele necesare pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție. Au fost efectuate lucrări de reconstrucție a fundațiilor pe toată lungimea liniilor și finisate lucrările de vopsire a pilonilor. Au fost demarate lucrările de reconstrucție a 2 LEA care la finele anului au înregistrat un nivel de îndeplinire circa 40%. Procentul de îndeplinire pe tot contractul este circa 30%. Acest Contract înregistrează întârzieri considerabile. Contractorul va încerca să recupereze tot volumul de lucrări până la finele anului 2018.

Tender E

Caietul de sarcini pentru această licitație a fost finalizat în septembrie 2017. Astfel după obținerea tuturor aprobărilor necesare a fost publicată licitația în data de 4 octombrie 2017, ofertele fiind deschise în data de 5 decembrie 2017. Î.S. ”Moldelectrica” cu ajutorul Consultantului a început analiza ofertelor primite. Rezultatele licitației vor fi determinate în primul trimestru 2018.

5.2. Proiectul elaborării Studiului de fezabilitate pentru interconexiunea rețelelor electrice MD-RO

Proiectul a fost elaborat cu participarea Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova finanțat de BERD. Proiectul a fost lansat la 25 noiembrie 2014. Contractul cu consultantul selectat ISPE a fost încheiat la 11 decembrie 2016.

Pe parcursul primului trimestru al anului 2017 Î.S. „Moldelectrica”, împreună cu consultantul ISPE a elaborat versiunea completă a Studiului de fezabilitate pentru proiectul ”Stația Back-to-Back în SS Vulcănești-400 kV și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău”. A fost identificat și un calendar preliminar pentru organizarea consultărilor publice asupra versiunii finale a Evaluării impactului asupra Mediului (EIM) pentru Proiect.

Prima versiune a studiului de fezabilitate a fost prezentat pentru comentarii în data de 31.03.2017, a doua versiune a studiului de fezabilitate a fost prezentată în aprilie 2017 fiind modificată în baza observațiilor obținute.

În același timp, până în luna iulie 2017, au continuat lucrările asupra EIM necesare pentru publicarea pe site-ul Î.S. „Moldelectrica” și BERD. Astfel, în data de 27.07.2017 au fost obținute toate aprobările de la bănci și EIM a fost publicat pe site-ul web al ÎS Moldelectrica și BERD. În conformitate cu procedurile băncii, EIM trebuie să fie disponibil publicului în termen de 120 de zile de la data publicării.

În plus, în iulie 2017, a fost inițiat un dialog cu Ministerul Mediului pentru obținerea unui permis de mediu pentru acest proiect. În comun cu Ministerul a fost elaborat Planul de implementare a EIM. Ministerul a aprobat, de asemenea, conținutul documentelor în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Ca urmare, a fost aprobat calendarul pentru organizarea consultărilor publice. Ca rezultat, documentația EIM a fost distribuită în 9 centre raionale și în mai mult de 10 sate.

În august 2017, în conformitate cu decizia băncilor a fost inițiată procedura de culegere a probelor la PCB în șantierul de construcție propus pentru construcția Stației Back-to-Back, deoarece zona a fost contaminată anterior cu PCB-uri. Raportul cu rezultatele probelor a fost prezentat în noiembrie 2017. Raportul a arătat că nivelul infecției este mai mic decât în 2007, dar depășește nivelul normalizat.

În perioada 23.10.2017- 31.10.2017 au fost efectuate consultările publice a EIM. Raportul final a fost prezentat la sfârșitul lunii noiembrie 2017. În decembrie 2017 acest raport a fost trimis Ministerului Mediului pentru obținerea Acordului de mediu.

În data de 21 decembrie 2017 a fost obținută versiunea a treia a studiului de fezabilitate complet. Aprobarea finală a acestui studiu de fezabilitate va fi finalizată în ianuarie 2018.

Î.S. „Moldelectrica” a aplicat la Ministerului Economiei și Infrastructurii și BERD propunerea de

a trece la a doua etapă a Contractului și să efectueze studiul de fezabilitate pentru LEA 400 kV Bălți-Suceava și eliminarea studiului de fezabilitate pentru LEA Strășeni-Ugheni-România, deoarece aceasta din urmă are în prezent un caracter prematur.

Ca urmare, pe baza rezultatelor preliminare ale studiului fezabilitate, Băncile au luat decizia să finanțeze construcția proiectului ”Stația Back-to-Back în SS Vulcănești-400 kV și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău”, astfel în data de 21 decembrie 2017 Ministerul Economiei și Infrastructurii, în numele Republicii Moldova a semnat un Acord de credit cu BERD și BEI a câte 80 de milioane de euro fiecare.

6. Activitatea economică (de producere)

Pentru îndeplinirea programului de producere al Î.S. „Moldelectrica” și crearea condițiilor optime de activitate în anul 2017 și perioada toamnă-iarnă 2017-2018, conform Ordinului nr.1 din 02.01.2017, din bugetul întreprinderii au fost alocate surse financiare în mărimea 136,58 mln.lei.

Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, Î.S. „Moldelectrica” a înaintat ANRE spre aprobare Planul de investiții al întreprinderii pentru anul 2017 cu completările și rectificările ulterioare, informațiile relevante fiind prezentate în continuare:

Tabelul 8. Cronologia solicitării și aprobării investițiilor în anul 2017

Data solicitării	Investiții solicitate	Investiții acceptate	Decizia Consiliului de Administrație ANRE
02.12.2016	290,63 mln.lei	288,37 mln.lei	Hotărârea nr.43/2017 din 14.02.2017
26.07.2017	305,37 mln.lei	303,45 mln.lei	Hotărârea nr.363/2017 din 07.09.2017
31.10.2017	306,84 mln.lei	306,59 mln.lei	Hotărârea nr.440/2017 din 23.11.2017

Astfel, pentru realizarea planurilor stabilite în anul 2017, Î.S. „Moldelectrica” a planificat 338,99 mln.lei, distribuite pe următoarele compartimente:

- cheltuieli de mentenanță: 32,40 mln.lei;
- investiții și reparații capitalizate: 306,59 mln.lei (surse proprii: 103,94 mln.lei și credite 202,65 mln.lei).

Investițiile planificate pentru anul 2017 în sumă de 202,65 mln.lei sunt datorate realizării proiectului finanțat de BERD, BEI și Grand NIF „Reabilitarea rețelelor electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica”, care este în fază intensă de implementare.

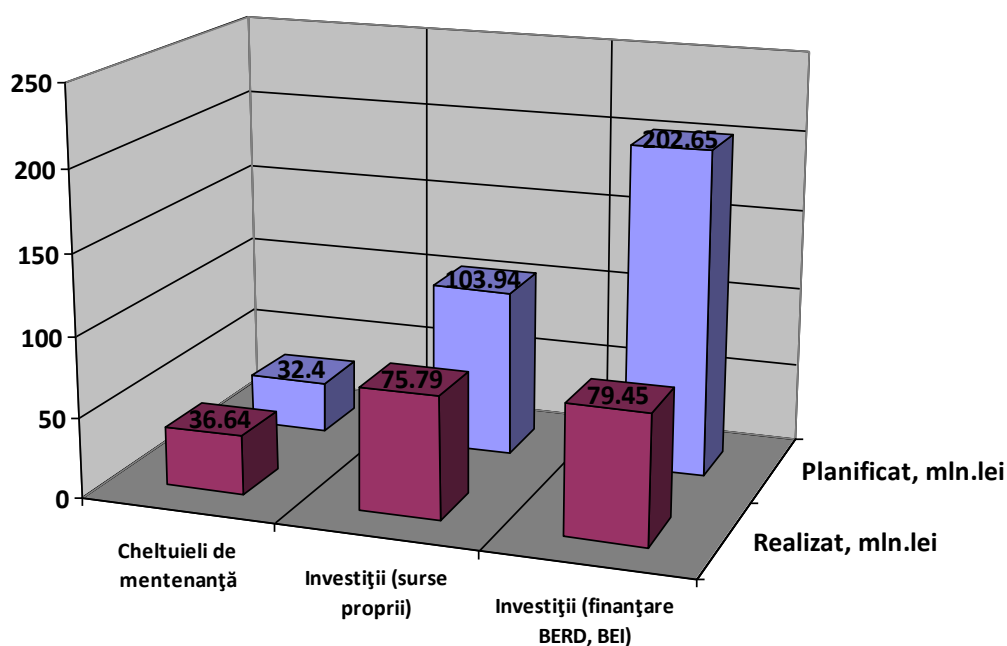
Valorificarea mijloacelor financiare planificate de Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2017 a însumat o cifră de 191.88 mln.lei, astfel după cum urmează:

Tabelul 9. Realizarea programului de producere al Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2017

Denumire	Planificat, mln.lei	Realizat, mln.lei	Realizat, %	Valoare de punere în funcțiune, mln.lei
Cheltuieli de mentenanță	32,40	36,64	113%	-
Investiții (surse proprii)	103,94	75,79	73%	67,13 (65%)
Investiții (finanțare BERD, BEI)	202,65	79,45	40%	-
Total	338,99	191,88	57%	-

În pofida atestării unei majorări ne semnificative a cheltuielilor pentru asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport (113%), condiționate de actualizarea cantităților de materiale, piese de schimb și volume de lucrări executate pe parcursul anului, planurile investiționale ale Î.S. „Moldelectrica” din sursele proprii nu au fost pe deplin realizate.

Aceasta în mare măsură se datorează faptului că o rectificare substanțială a Planului de investiții a fost aprobată la începutul lunii septembrie (solicitare de majorare a Planului de investiții cu 17 mln.lei depusă la ANRE în data de 26.07.2017), nu a permis întreprinderii realizarea în totalitate a planurilor stabilite, ca consecință inexistența unui timp suficient pentru organizarea procedurilor de licitații, încheierea contractelor, livrarea de materiale/utilaje și executarea propriu zisă a lucrărilor.

Figura 13. Realizarea programului de producere al Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2017

Important de menționat, că toate proiectele de investiții, inițiate și nefinisate conform Planului de investiții pentru anul 2017, au fost catalogate ca investiții multianuale și s-au regăsit în planurile investiționale pentru perioadele următoare, astfel încât realizarea pe deplin a acestor investiții se va regăsi deja în rapoartele viitoare.

Un alt subiect care necesită a fi relatat este înregistrarea unor restanțe la realizarea proiectului „Reabilitarea rețelelor electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica””, finanțat din surse externe. Aceasta din urmă se explică prin necesitatea primordială de a livra masiv utilajele și materialele pentru Tenderul B (Înlocuirea întreruptoarelor cu ulei pe SF6 110 kV, separatoarelor și transformatoarelor de măsură de curent 110 kV) și Tenderul D (Reconstrucția a 128 km de LEA 110 kV), după care executarea nemijlocită a lucrărilor propriu-zise.

În acest context, se menționează, că în pofida planificării ambițioase de executare a lucrărilor și punerea în funcțiune a utilajelor pe Tenderele menționate, valoarea planificată de 202,65 mln.lei a cuprins și livrările de materiale/utilaje executate și achitate în anii precedenți.

Astfel, luând în considerație întârzierile nesemnificative atestate la executarea propriu zisă a lucrărilor, în special pentru reconstrucția LEA 110 kV, practic anul 2017 a fost un an dedicat în special pentru livrarea de materiale/utilaje și executarea unor lucrări pregătitoare pentru reconstrucție, care fiind achitate (79,45 mln.lei), totuși nu au fost valorificate ca puse în funcțiune.

La acest capitol, important de menționat că pe parcursul a 2 ani de zile, întru realizarea proiectului investițional finanțat de BERD și BEI, Î.S. „Moldelectrica” a valorificat 102,38 mln.lei, astfel încât valoarea de punere în funcțiune planificată pentru anul 2017 și evident transferată pentru 2018 (202,65 mln.lei) se va regăsi cu certitudine în Raportul de activitate pentru anul viitor.

În activitatea sa de producere Î.S. „Moldelectrica” alocă surse financiare pentru asigurarea unei bune și fiabile funcționări a sistemului electroenergetic național, în special pentru organizarea mentenanței instalațiilor electrice de transport și investiții în reconstrucții, modernizări și înlocuiri a utilajelor moral și fizic depășite.

Aceste prerogative și scopuri au fost atinse și pe parcursul anului de gestiune, astfel încât în continuare se prezintă informații succinte privind sursele financiare valorificate și lucrările principale executate în regie proprie sau antrepriză, pe compartimentele de asigurare a mentenanței instalațiilor, executarea investițiilor din sursele proprii și realizarea proiectului investițional finanțat de BERD și BEI.

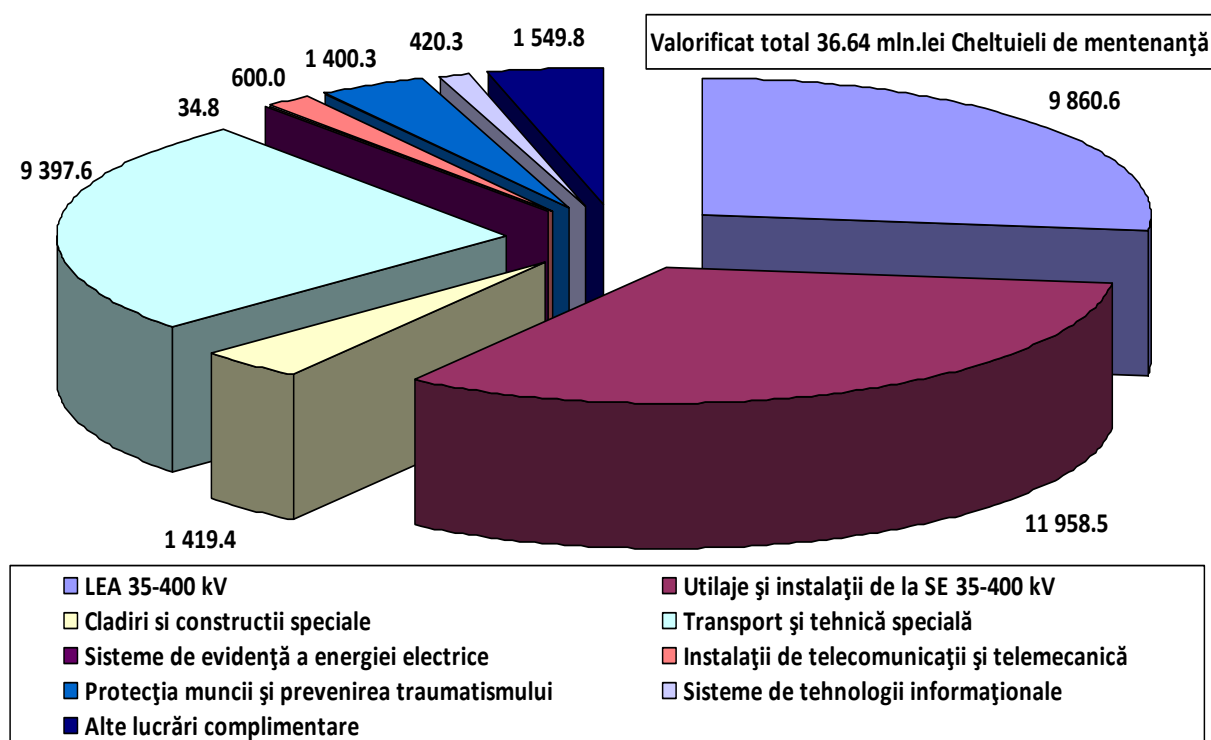

Figura 14. Valorificarea surselor financiare planificate pentru asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport în anul 2017

Asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport în anul 2017 a fost caracterizată prin executarea următoarelor lucrări principale:

Tabelul 10. Liniile electrice aeriene de transport 35-400 kV

Denumirea lucrărilor	Planificat	Realizat	%
Reparația capitală a LEA 35-400 kV, km	488.85	488.85	100%
Reparația pilonilor metalici, buc	29	111	383%
Înlocuire piloni defectați și/sau instalarea suplimentară 35-330kV, buc	102	134	131%
Înlocuirea și instalarea suplimentară a izolatoarelor, buc	3701	5145	139%
Reparația și întărirea prizelor de legare la pământ, piloni	669	633	94.6%
Reparația fundamentelor din b/a la pilonii metalici, buc	20	20	100%
Protecția anticorozivă a pilonilor metalici, buc	11	8	73%

Tabelul 11. Utilaje și instalații de la SE 35-400 kV

Denumirea lucrărilor	Planificat	Realizat	%
Reparație complexă a utilajelor SE 35-400 kV, buc	12	13	108%
Reparație capitală a ÎU-110 kV, buc	12	17	141%
Reparație capitală a întreruptoarelor cu aer comprimat 110 kV, buc	2	0	0%
Montarea transformatorului de forță, buc	1	1	100%
Reparația compresoarelor, buc	5	5	100%
Reparația curentă a stațiilor electrice, un.conv. de echipament	5445	6360	117%
Înlocuirea racordurilor 35-110 kV, buc	11	21	191%
Deservirea tehnică a echipamentului PRA, SE	99	99	100%

- Clădiri și construcții speciale:** executate reparații curente și capitale a 3 acoperișuri, 2 posturi operative de dispecerat la SE 35-110 kV (POD), 15 receptoare de ulei sub

transformatoarele forță 35- 110 kV, 2 sisteme de alimentare cu apă potabilă și menajeră, 2 încăperi de producere, etc.

2. **Transport și tehnică specială:** executate deserviri tehnice, reparații curente și capitale la 223 unități de transport și tehnică specială.
3. **Sisteme de evidență a energiei electrice:** efectuat controlul stării și funcționalității complexelor de măsurare a energiei electrice prin deservirea tehnică a 1705 unități de complexe de măsurare, înlocuirea a 1408 mijloace de măsurare, verificarea metrologică de stat a 353 de transformatoare de măsură de curent și 73 unități de transformatoare de măsură de tensiune.
4. **Instalații de telecomunicații și telemecanică:** efectuate deserviri tehnice a 10 stații telefonice și comutatoare, verificate 222 de canale de frecvență înaltă și 171 de canale de telemecanică și teledirijare, asigurată funcționalitatea a 15 diesel generatoare și 27 baterii de acumulate.
5. **Protecția muncii și prevenirea traumatismului:** executat în totalitate Planul de protecție și prevenire, măsurile căruia au fost sistematizate urmare verificării riscurilor profesionale și coordonate cu responsabilii din domeniul protecției muncii.
6. **Sisteme de tehnologii informaționale:** asigurată funcționalitatea prin deserviri tehnice și reparații a peste 644 unități de tehnică informațională, dintre care 65 servere, 84 Note Book, 126 de computere cu funcționare continuă 24/24, 365 de printere și copiatoare, altele.
7. **Testări, verificări și diagnostica utilajelor:** întru identificarea defecțiunilor utilajelor și aprecierea stării funcționale, au fost realizate 6729 de testări profilactice la utilajele electrotehnice, efectuată analiza cromatografică a 550 mostre de ulei, 109 mostre de ulei și 53 mostre de electrolit supuse analizelor chimice, efectuate încercări și testări a 1668 de racorduri de tensiune înaltă, ce a condus la înlocuirea a 21 de racorduri 35-110 kV la întreținuturile cu ulei și transformatoarele de forță.
8. **Asigurarea metrologică:** verificate metrologic 616 aparate de evidență a energiei electrice (178 reparate), 575 de transformatoare de măsură curent și tensiune, 163 traductoare de putere, 1665 aparate de laborator (408 reparate), 270 de aparate de presiune (198 reparate), executate reparații a 8 unități de aparataj tehnologic și reasamblarea a 306 panouri cu aparataj de măsurare a energiei electrice.

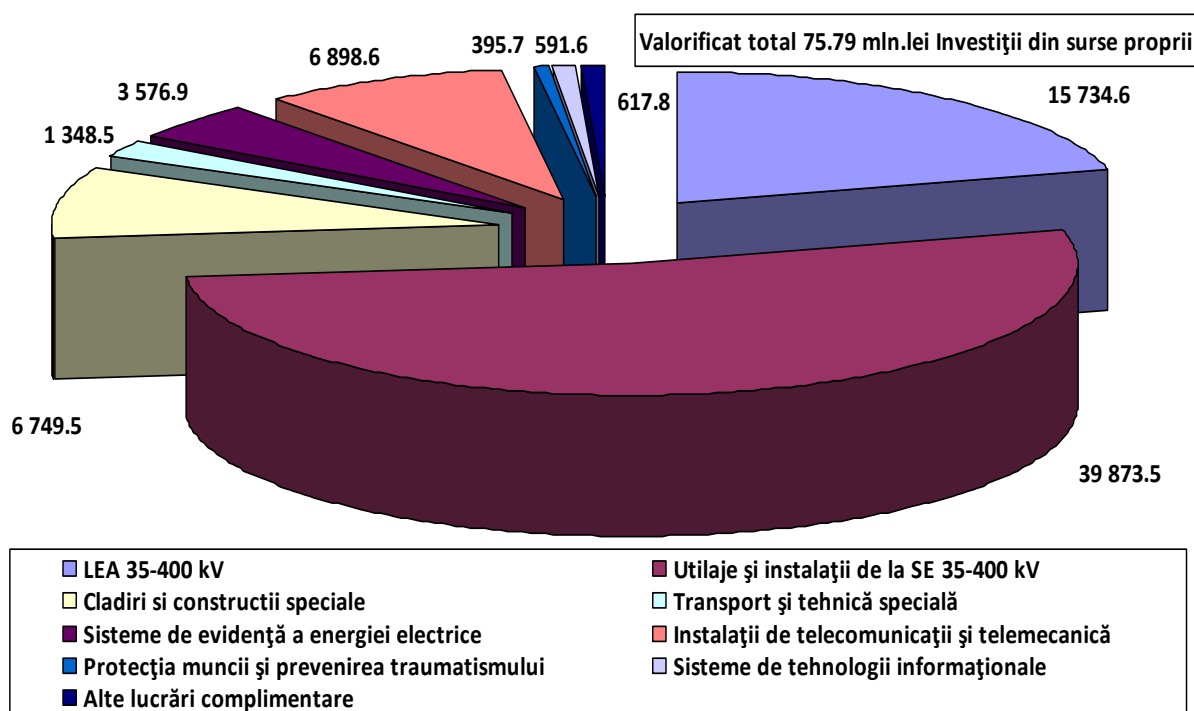

Figura 15 Valorificarea surselor financiare planificate pentru realizarea investițiilor din sursele proprii în anul 2017

Printre realizările ambițioase ale Î.S. „Moldelectrica” în anul 2017 la compartimentul investițional se evidențiază următoarele proiecte investiționale:

- Reconstrucția a 12,61 km de LEA 110 kV (Florești-Camenca: 10,63 km; Sîngera-Anenii Noi-Varnița: 2,08 km);
- Reconstrucția canalelor de cabluri și intensificarea prizei de legare la pământ la IDE 110 kV la SE Vulcănești 400 kV, SE Chișinău 330 kV și SE Strășeni 330 kV;
- Montarea unui transformator de forță tip TĐTH-16000/110/35/10 la SE Cărpineni 110 kV;
- Reconstrucția și intensificarea prizei de legare la pământ la SE Navîrneț 35 kV;
- Reconstrucția prin redirectionarea traseului a LEC-10 kV alimentare de rezervă la SE Strășeni 330 kV;
- Înlocuirea a 16 condensatoare de telecomunicații 110-330 kV la SE 330-400 kV rebutate urmare testărilor și diagnosticării efectuate;
- Înlocuirea a 159 de descărcătoare cu rezistență variabilă (DRV) 35-110 kV rebutate urmare măsurărilor pe Limitatoare de supratensiune neliniare (LSN) moderne;
- Înlocuirea a 21 de seturi de transformatoare de măsură de tensiune rebutate metrologic;
- Înlocuirea a 121 de transformatoare de măsură de curent rebutate metrologic;
- Reconstructuirea sistemelor de evidență și punerea în funcțiune a 109 de contoare de energie;
- Reconstrucția sistemului antiincendiar de avarie a autotransformatoarelor la SE Vulcănești 400 kV și SE Bălți 330 kV;

- Reconstrucția și modernizarea DPRA a conexiunilor 110 kV la SE 110 kV Balabanu, Glodeni, Orhei și circuitelor secundare PRA a transformatoarelor de forță la SE 110 kV Burlăceni;
- Înlocuirea automaticii antiavarie de tip АПІАХ cu АЛІАР-ІІ la 110ÎЛ Ocnіța și 110ÎЛ Lencăuți la SE Dondușeni 110 kV, 110ÎЛ Varnița la SE Anenii Noi 110 kV;
- Înlocuirea registratorului evenimentelor de avarie (REA) tip PARMA la SE Strășeni 330kV;
- Montarea aparaturii de telemecanică, teledirijare și control la 9 SE 35-110 kV și instalarea a 100 de analizatoare a parametrilor calității energiei electrice;
- Modernizarea sistemelor de telemecanică, teledirijare și control pe baza RTU-560 a fiderilor 10 kV la SE 110 kV Ocnіța, Larga, Cahul Sud, Gotești, Comrat;
- Achiziționarea a unei autospeciale tip VAHTA pentru personalul serviciului linii;
- Finalizarea coordonării proiectului livrarea utilajelor PRA și inițierea lucrărilor de reconstrucție și modernizare a circuitelor secundare PRA a conexiunilor 110 kV la SE Vulcănești 400 kV, SE Chișinău 330 kV și SE Strășeni 330 kV.

7. Securitatea și sănătatea în muncă

Eficiența economică a activității de producție a întreprinderii depinde de condițiile de lucru nepericuloase ale personalului și de asigurarea respectării cerințelor normative de către conducătorii locurilor de muncă, de către specialiști și lucrători. Lucrul în domeniul securității și sănătății în muncă în perioada de raportare a fost realizat în scopul îmbunătățirii ulterioare a condițiilor de muncă și profilacticii traumatismului.

Pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă în anul 2017 se prevedea 2152,0 mii de lei.

De fapt, s-au cheltuit 1795,6 mii lei sau 83,4% din cele planificate, ce a constituit 1% din suma mijloacelor cheltuite pentru salarizare, sau 1323,21 lei pe lucrător.

Implementarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă a permis ca personalul să fie asigurat la întreprindere cu îmbrăcăminte și încălțăminte specială necesară, cu documentație tehnico-normativă, formulare de fișe de lucru și dispoziții, mijloace de protecție individuală, materiale igienico-sanitare, alimentație specială și a permis îmbunătățirea condițiilor sanitare și menajere de muncă.

7.1. Lucrul cu personalul serviciului de protecție și prevenire

În conformitate cu cerințele "Regulamentului cu privire la pregătirea și atestarea personalului la Î.S. "Moldelectrica" în decursul anului 2017 Serviciul de Protecție și Prevenire (în continuare - SPP) a desfășurat cu lucrătorii întreprinderii următoarele forme de muncă:

a) instruirea introductiv- generală cu eliberarea "Fișelor personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă" pentru 152 salariați (inclusiv stagiați și ucenici) ai Î.S. "Moldelectrica";

b) instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă, cu eliberarea a 68 de "Fișe colective de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă", pentru 342 lucrători care și-au desfășurat activitatea în baza contractului de prestare a serviciilor Î.S. "Moldelectrica";

c) organizarea și desfășurarea verificării cunoștințelor a 638 lucrători în cadrul comisiei permanente centrale a întreprinderii, inclusiv:

- verificarea cunoașterii Normelor Tehnice de Securitate (NTS), instrucțiunilor și altor acte normative de securitate și sănătate în muncă – 428 lucrători;

- verificarea cunoașterii RET, instrucțiunilor de serviciu și de producție, instrucțiunilor de securitate antiincendiară – 210 lucrători.

În perioada ianuarie- martie 2017 de către comisia SPP și Centrului de Instruire al Î.S. "Moldelectrica" la cursurile în domeniul Securității și Sănătății în Muncă (SSM) au fost instruiți și atestați conform programului de 8 ore (*nivelul I de pregătire*):

- 181 de conducători ai locurilor de muncă și specialiști ai filialelor;
- 35 de conducători ai locurilor de muncă și specialiști ai Aparatului Î.S. "Moldelectrica".

La 24.03.2017 de către Serviciul extern de Protecție și Prevenire (Î.S."Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă") au fost instruiți la cursurile în domeniul securității și sănătății în muncă 16 lucrători (conducătorul întreprinderii și conducătorii locurilor de muncă conform programului de 8 ore (*nivelul I de pregătire*)).

Pe baza rezultatelor evaluării riscurilor profesionale, în conformitate cu "Regulamentul cu privire la procedura de evaluare a riscurilor profesionale la locurile de muncă" (Ordinul nr.210 din 11.08.2015), comisiile de lucru au efectuat identificarea și evaluarea riscurilor profesionale la 60 de locuri de muncă, în servicii de producție și subdiviziuni, precum și la bazele de producere ale întreprinderii. Rezultatele evaluării au fost utilizate pentru familiarizarea lucrătorilor cu pericolele depistate, cu măsurile de prevenire a acestora, precum și la planificarea activităților incluse în "Planul de protecție și prevenire" anual al întreprinderii pentru anul 2018.

7.2. Traumatismul de muncă

În perioada de raportare la întreprindere nu au fost înregistrate accidente de muncă cu implicarea personalului.

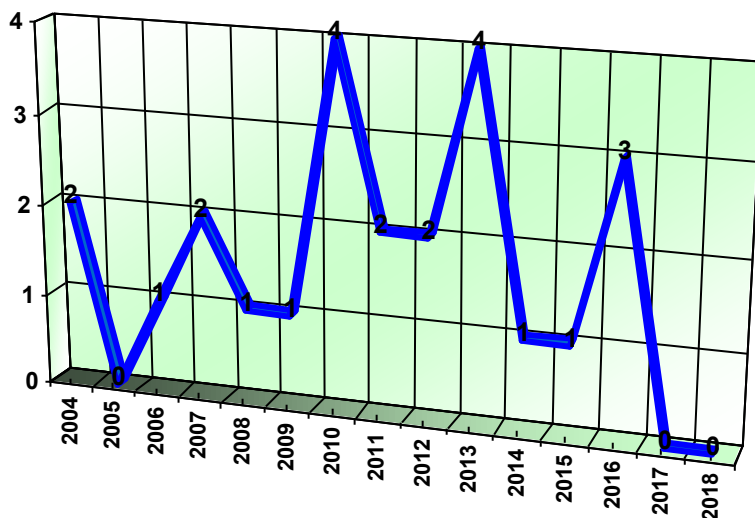

Figura 16. Analiza numărului de accidente de muncă la ÎS "Moldelectrica" în perioada anilor 2004 – 2017

7.3. Verificarea locurilor de muncă

În conformitate cu planul de lucru aprobat al serviciului, ca urmare a inspecțiilor locurilor de muncă în ceea ce ține de starea securității și sănătății în muncă, specialiștii în SSM ai filialelor (lucrători ai serviciului) au emis 34 de acte- prescripții privind înlăturarea a 205 încălcări ale NTS, RET, securității antiincendiare și altor acte normative (filiala Centru – 78 încălcări, filiala

Sud – 49 încălcări, filiala Nord – 54 încălcări, filiala Nord-Vest – 24 încălcări).

Efectuarea inspecțiilor la locul de muncă a relevat că încălcările regulilor, normelor și instrucțiunilor, cele mai frecvent admise de către lucrători, vizează 5 direcții:

1. Încălcarea cerințelor de organizare a muncii cu personalul;
2. Încălcarea regulilor de exploatare nepericuloasă a instalațiilor electrice;
3. Încălcarea normelor de securitate și sănătate în muncă;
4. Încălcarea măsurilor de securitate antiincendiară;
5. Necorespondere a condițiilor de muncă cu cerințele normelor și regulamentelor.

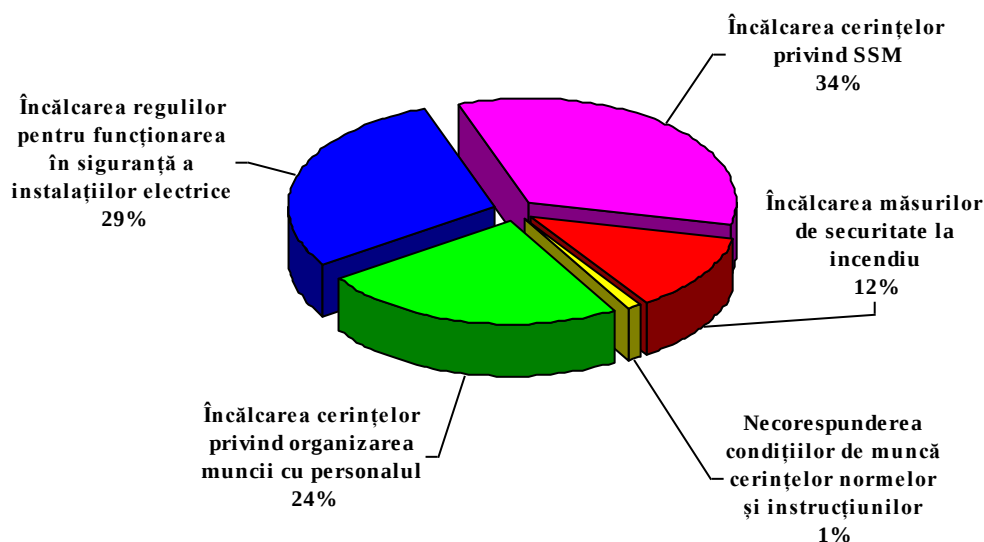

Figura 17. Distribuția celor mai frecvente încălcări ale regulilor și normelor în domeniul securității și sănătății în muncă

În toate cazurile de încălcări ale documentelor tehnico-normative, depistate în cadrul controalelor, executorilor li s-a emis acte-prescripții, ce trebuie îndeplinite în mod obligatoriu, cu indicarea termenelor concrete de lichidare a încălcărilor depistate.

În baza rezultatelor verificărilor efectuate, în conformitate cu ordinele lunare ale întreprinderii "cu privire la premierea salariaților pentru rezultatele de bază ale activității economice", pentru încălcările depistate ale regulilor și normelor de securitate și sănătate în muncă au fost lipsiți de premii, total sau parțial, 21 de lucrători și persoane cu post de răspundere.

7.4. Raport cu privire la deranjamentele tehnologice avute loc în rețelele electrice ale ÎS “Moldelectrica” pentru anul 2017

Tabelul 12. Deranjamentele tehnologice pentru anul 2017

Luna	Filiala	Januarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Total pe filiale
Sud	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	0	1	0	2	0	2	0	2	0	0	2	0	9
	AIP	0	1	0	1	0	2	0	2	0	0	0	0	6
Centru	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	1	0	0	3	0	0	2	1	0	2	0	1	10
	AIP	1	0	0	2	0	0	2	1	0	1	0	1	8
Nord	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	0	0	1	2	1	1	2	2	0	2	1	1	13
	AIP	0	0	0	0	1	1	2	1	0	2	0	0	7
Nord-Vest	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	1	1	1	1	0	3	0	1	0	0	0	0	8
	AIP	1	1	1	1	0	3	0	0	0	0	0	0	7
Total	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	I	2	2	2	8	1	6	4	6	0	4	3	2	40
	AIP	2	2	1	4	1	6	4	4	0	3	0	1	28

A–Avarii; I – Incidente; AIP – Incidente din cauza acțiunilor incorecte a personalului;

Pentru anul 2017 au fost supuse examinării și evidenței 40 de deranjamente tehnologice în rețelele electrice ale ÎS “Moldelectrica”, dintre care:

- avarii – 0;
- incidente – 40;

În comparație cu anul 2016, numărul total de incidente a crescut cu 53% (de la 26 pînă la 40);

Din numărul total de incidente, 28 dintre acestea sunt clasificate ca incidente din cauza acțiunilor incorecte a personalului, în comparație cu anul 2016 numărul incidentelor cauzate de acțiunile incorecte a personalului a crescut cu 55% (de la 18 pînă la 28).

Incidente din cauza acțiunilor incorecte a personalului au fost admise:

Personalul operativ	-	5	(FS-2, FNV-1, FN-1, FC-1);
Personalul serviciului substații	-	11	(FC-3, FN-4, FNV-2, FS-2);
Personalul serviciului linii electrice	-	3	(FC-1, FS-1, FN-1);
Personalul serviciului PRA	-	5	(FN-1, FNV-4);
Personalul de conducere	-	3	(SE Strășeni-330 -2, SE Vulcănești-400-1);
Personalul serviciului MCDT	-	1	(FC-1)
Personalul serviciului ESTMEE	-	1	(FNV-1)
Personalul serviciului ECC	-	1	(FC-1)

8. Protecția mediului înconjurător

În perioada de raportare Î.S. „Moldelectrica” a efectuat exploatarea și reparația echipamentelor în conformitate cu cerințele legislației de mediu ale Republicii Moldova, în cooperare și colaborare cu organele de supraveghere ale Inspectoratului Ecologic de Stat.

Pentru a asigura normele și cerințele care limitează efectele dăunătoare ale proceselor de producție asupra mediului și pentru a reduce nivelul de poluare a apelor de suprafață și subterane, a aerului atmosferic și a resurselor funciare, pe parcursul anului în subdiviziunile întreprinderii au fost desfășurate o serie de măsuri de protecție a mediului.

Pentru a elimina riscul de contaminare a solului și a apelor subterane cu ulei de transformator, la 14 substații a fost efectuată repararea sistemelor de scurgere a uleiului și a îngrădirilor receptoarelor de ulei.

Pentru a reduce impactul negativ al liniilor de transport al energiei electrice asupra faunei, pe stâlpii LTE de înaltă tensiune au fost instalate 3321 de baraje contra păsărilor.

În domeniul gestionării deșeurilor, au fost recuperate 123 tone de ulei uzat al transformatoarelor de putere și întreruptoarelor de înaltă tensiune la unitățile regenerative staționare de tip "ICM". La substația 330 kV Strășeni a fost dată în exploatare o nouă gospodărie de uleiuri echipată cu echipamente moderne de curățare și regenerare a uleiurilor de transformator, care va permite de a reduce în mod semnificativ cantitatea de deșeuri de ulei formate la întreprindere.

La baza filialei Nord-Vest a fost îndeplinită construcția unui canal de drenaj pentru apele pluviale, ceea ce va permite reducea impactului întreprinderii asupra mediului înconjurător în ceea ce ține de poluarea apelor de suprafață și subterane.

În cadrul Proiectului de reabilitare a rețelei de transport a ÎS "Moldelectrica" la Baza de Producere (sectorul echipamentelor nestandardizate) în baza schițelor elaborate au fost fabricate și predate filialelor pentru utilizare 8 rezervoare mobile pentru colectarea deșeurilor de ulei, 12 colectoare pentru silicagelul uzat, 8 containere mobile pentru gunoi pentru brigăzile de reparații ale serviciilor substațiilor.

Pentru a reduce riscul de contaminare cu deșeurile resurselor funciare formate, au fost achiziționate 60 de rezervoare cu capacitatea de 250 de litri pentru păstrarea silicagelului uzat.

Una din sarcinile primordiale în domeniul protecției mediului înconjurător pentru întreprinderea noastră este reutilizarea deșeurilor de silicagel. În anul 2018 trebuie să fie examinată posibilitatea de utilizare a acestui tip de deșeuri în calitate de component al materialelor de construcție la reparația substațiilor și amenajarea teritoriului.

Pe baza contractelor încheiate cu agenții economici care dețin licențe pentru prelucrarea deșeurilor, întreprinderea a predat spre utilizare 89,7 de tone de resturi de metal feros și 17,9 de

tone de resturi de metale neferoase. Agentului economic "Borolcon" SRL i-au fost predate pentru utilizarea ulterioară 267 de acumulate acide.

În cadrul îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor au fost realizate următoarele lucrări:

- au fost înlocuite 24 de ferestre vechi cu termopane ce economisesc energia, au fost instalate două uși noi ermetice, în zona de reparații a Bazei de Producere vitraliile vechi cu o suprafață totală de 48 m² au fost înlocuite cu cele ce economisesc energia;
- a fost efectuată izolația termică a două clădiri în Dondușeni;
- au fost înlocuite 2 cazane electrice vechi, fabricate prin metoda meșteșugărească, cu cazane noi, moderne, mai economice;
- conform exploatării curente, permanent se efectuează înlocuirea lămpilor obișnuite cu incandescență cu cele de tip LED ce economisesc energia.

Desfășurarea în subdiviziuni a măsurilor menționate mai sus și a unei serii de măsuri organizatorice în domeniul economisirii energiei și utilizării raționale a resurselor naturale și energetice a permis de a reduce semnificativ consumul în anul de raportare în comparație cu anul precedent: de energie termică - cu 10%, de gaze naturale - cu 16%, de resursele de apă - cu 3%.

În conformitate cu legea "privind plata pentru poluarea mediului" în fondurile ecologice ale republicii lunar s-au plătit taxele pentru poluarea aerului atmosferic, a resurselor de apă, pentru plasarea deșeurilor pe teritoriul întreprinderii și la locurile sancționate de aruncare a deșeurilor menajere. Suma totală a plăților pe întreprindere a constituit 25,3 mii lei.

9. Accesul la rețelele electrice de transport

Î.S. „Moldelectrica” este obligată conform legislației naționale să acorde acces la rețelele electrice de transport tuturor utilizatorilor de sistem, existenți sau potențiali.

În anul 2017 întreprinderea a înregistrat 5 solicitări de racordare a instalațiilor de utilizare a potențialilor consumatori. În urma examinării acestor solicitări, s-au emis 5 avize de racordare a instalațiilor de utilizare cu o putere totală de 17,9 MW.

De facto, în perioada raportată au fost racordați 3 solicitanți cu o putere solicitată sumară de 7,85 MW din 31,924 MW aprobați în baza avizelor emise anterior în anul 2016.

În 2017 s-au înregistrat 9 solicitări de racordare a unităților de producere. În urma examinării solicitărilor s-au emis/reperfectat avizele pentru toate 9-ă solicitări.

Valoarea totală a puterii avizată pentru racordare a instalațiilor de producere în 2017 este de 36,478 MW, din care 20 MW reprezintă instalații solare fotovoltaice; 1,478 MW – instalație biogaz, iar restul centrale eoliene.

La finele anului 2017 sunt valabile avize de racordare a instalațiilor de producere cu o putere totală de 983,238 MW din care 84,32 MW reprezintă avize pentru racordare instalațiilor solare fotovoltaice, 897,44 MW- centrale eoliene și 1,478- biogaz. La moment pe parcursul anilor precedenți a fost racordat de facto la rețeaua electrică de transport doi solicitanți cu unități de producere cu o putere instalată de 0,5 MW și 2,64 MW. Capacitatea sumară a rețelei de transport pentru racordarea noilor unități de generare a fost estimată la 1000 MW. Această estimare nu ține cont de necesitatea de echilibrarea intermitenței surselor regenerabile cât și de posibilitatea de încadrare în curba de sarcină ci doar de capacitatea de a prelua puterea în punctele de racordare.

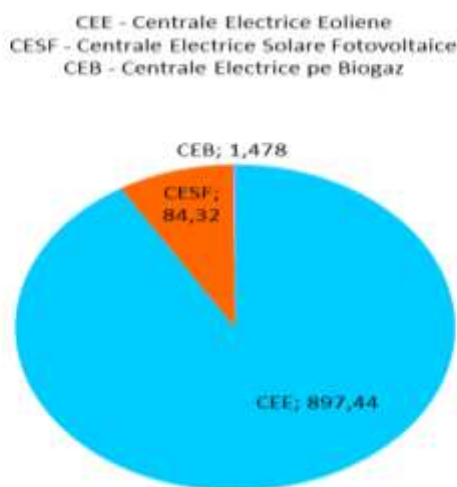

Figura 18. Repartizarea puterii aprobate spre racordare pe tipuri de centrale electrice, MW

10. Activitatea internațională

10.1. Interconectarea sistemelor energetice a Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul energetic ENTSO-E

Pe parcursul anului 2017, Î.S. „Moldelectrica” și-a continuat activitatea în cadrul grupului de lucru Ucraina/ Moldova. De asemenea, Î.S. „Moldelectrica” a participat la o serie de întâlniri pe tot parcursul anului, în funcție de necesitatea de a convoca aceste întâlniri.

În cadrul grupului de lucru se elaborează catalogul de măsuri și acordurile contractuale pentru implementarea în Ucraina și Moldova, care asigură procedurile interconectării. Primul proiect al acordului contractual cu catalogul de măsuri a fost prezentat în februarie 2017.

În perioada februarie- martie 2017, Grupul de Lucru Ucraina/ Moldova a convenit asupra textului Acordului de contract privind interconectarea care a fost circulat între toți participanții. Au fost elaborate mai multe variante ale acordului. Varianta din aprilie 2017 a fost transmisă spre aprobarea Grupului de lucru al Europei continentale (PG CE).

În data de 23 mai 2017, PG CE a aprobat versiunea finală a acordului cu condiția redenumirii în „Acordul privind condițiile viitoarei interconexiuni a sistemelor energetice a Ucrainei/ Moldovei la sistemul energetic a Europei Continentale”, care include catalogul de măsuri.

În data de 06 iunie 2017 „Acordul privind condițiile viitoarei interconexiuni a sistemelor energetice a Ucrainei/ Moldovei la sistemul energetic a Europei Continentale a intrat în vigoare, colectând peste 80% din semnăturile necesare. Termenul prezentului acord este de 6 ani.

Controlul asupra executării și coordonării activității în temeiul prezentului acord a fost atribuit Grupului de Lucru Ucraina/ Moldova. Astfel, în septembrie 2017, pe baza studiilor existente și în conformitate cu catalogul de măsuri, sa decis să se efectueze studii suplimentare, care vor include modelele sistemelor energetice ce reflectă situația actuală și va include, de asemenea, proiectele de perspectivă care au deja finanțarea stabilită sau sunt în proces de construcție. Astfel, în perioada septembrie- noiembrie 2017, au fost elaborați termenii de referință pentru a efectua aceste studii suplimentare. În decembrie 2017, PG CE a aprobat ultima versiune a Termenilor de Referință și a confirmat, de asemenea, că aceste studii pot fi efectuate numai de către Consorțiul operatorilor ENTSO-E.

Grupul de operatori ENTSO-E și-a exprimat disponibilitatea de a realiza aceste studii, primele întâlniri au avut loc între operatori în decembrie 2017 pentru a determina responsabilitățile și detaliile juridice ale creării Consorțiului. Procedura de creare a Consorțiului este prevăzută a fi finalizată în primul trimestru al anului 2018.

În prezent, structura finanțării acestor studii nu este definită între Î.S. „NEK Ukrenergo” și Î.S. „Moldelectrica”.

10.2. Proiecte de interes a comunității energetice (PECI)/Proiecte de interes comun (PMI)

Î.S. "Moldelectrica" fiind membru a Secretariatului Comunității Energetice, participă la procesul de selecție a proiectelor cu statut PEGI/PMI. Astfel în anul 2017 a fost repetat aplicat proiectul de importanță națională "Stația Back-to-Back în SS Vulcănești-400 kV și LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău".

Pe parcursul anului 2017 Î.S. "Moldelectrica" a participat la ședințele de lucru organizate de Secretariatul Comunității Energetice, astfel oferind datele necesare pentru procesul de selecție. Adicional au fost completate formularele necesare pentru aplicație și în decembrie 2017 a fost obținut suportul părții Române (CNTEE Transelectrica SA) întru realizarea acestui proiect.

10.3. Organizarea interacțiunii Operatorului sistemului de transport (OST) cu operatorii de zone externe de dispecerizare

În anul de raportare, Î.S. "Moldelectrica" a desfășurat activități în special de interacțiune a OST cu operatorii de zone externe de control și parteneri străini cu privire la problemele de funcționare în comun a sistemelor energetice.

Pe parcursul anului 2017 întreprinderea a organizat și desfășurat 7 (șapte) ședințe de lucru cu reprezentanții Î.S. "NEK Ucrenerg" (Ucraina) pentru a discuta problemele actuale de tip organizatoric privind lucrul în paralel ale SEU al Ucrainei și SE al Moldovei, precum și problemele legate de introducerea blocului de reglare în cadrul SEU al Ucrainei și SE al RM în sistemul ENTSO-E.

Totodată, în perioada raportată în or.Kiev (Ucraina) a fost desfășurată ședința de lucru a reprezentanților Î.S. "Moldelectrica", Î.S. "NEK Ucrenerg" și CNTEE "Transelectrica" S.A. (România) pentru a discuta întrebările privind organizarea livrărilor energiei electrice în cadrul situațiilor de urgență în SEU al Ucrainei din partea sistemului energetic românesc.

La întâlnirea de lucru care s-a desfășurat în or.Chișinău în data de 16.02.2017 dintre reprezentanții Î.S. "Moldelectrica" și Î.S. "NEK Ucrenerg" a fost discutate următoarele subiecte:

- condițiile tehnice de livrare a energiei electrice de la SEU al Ucrainei către SE al RM;
- proiectul Acordului de exploatare privind înființarea unei unități de reglementare în sistemele energetice din Ucraina și Republica Moldova;
- condițiile tehnice pentru contractele de asistență de urgență și problemele asociate cu organizarea licitațiilor pentru accesul la secțiunea transversală interstatală a SEU din Ucraina - sistemul energetic moldovenesc;
- contractele în condițiile tehnice pentru asistență de urgență și probleme, asociate cu organizarea licitațiilor pentru accesul la secțiunea interstatală a SEU al Ucrainei și SE al Moldovenesc.

Toate punctele de pe ordinea de zi a reuniunii de lucru au fost conciliate.

Ședința de lucru desfășurată în or.Chîșinău pe data de 25.05.2017 din inițiativa părții ucrainene a fost consacrată întrebărilor privind încheierea contractului de asistență de urgență și modul de prezentare a devierilor balanței energiei electrice apărut în condițiile de lucru în paralel a sistemelor.

La ședința de lucru din or.Chîșinău din data de 29.06.2017 a fost pusă pe ordinea de zi subiectul: „Informarea părților cu privire la situația actuală a semnării Acordului privind viitoarea aderare ale SEU al Ucrainei și SE al RM la Sistemul Energetic Continental European ENTSO-E”.

Discutarea problemei de ordin tehnic privind crearea în comun a insulei pasive moldo-ucrainene, separate pentru funcționarea în paralel cu sistemul energetic al României.

Examinarea proiectului „Acorduri privind organizarea licitațiilor comune pentru repartizarea accesului la capacitatea de transport a liniilor electrice interstatale Î.S.„Moldelectrica” și Î.S. „NEK Ucrenergo””.

Discutarea proiectului „Acordului de exploatare a blocului de reglare în componența SEU al Ucrainei și SE al RM”, în rezultatul ședinței de lucru au fost luate soluții agreeate de ambele părți.

În cadrul reuniunii de lucru, desfășurate în or.Kiev (Ucraina) pe data de 11.10.2017 au fost analizate următoarele subiecte:

- necesitatea semnării unui Acord cu privire la schimb de date dintre echipamentul de protecție prin relee și automatizări;
- privind continuarea lucrărilor ce țin de proiectul Acordului de exploatare a blocului de reglare în componența SEU al Ucrainei și SE al RM;
- acțiunile suplimentare privind desfășurarea în comun a cercetărilor în cadrul Acordului de Asociere;

În timpul ședinței de lucru desfășurate în or.Chîșinău în data de 09.11.2017, au fost analizate următoarele subiecte:

1. proiectul „Acordului cu privire la schimbul de date dintre echipamentul de protecție prin relee și automatizări”;
2. întrebările privind schimbul de date pentru modul de calcul a regimurilor electrice din SEU al Ucrainei și SE al RM;
3. proiectele Acordului de exploatare privind crearea blocului de reglare în componența SEU al Ucrainei și SE al RM”.

La inițiativa părții moldave în or.Kiev (Ucraina) pe data de 15.11.2017 a fost desfășurată întâlnirea de lucru la nivel de conducere ale Î.S. „NEK Ucrenergo” și Î.S. „Moldelectrica” cu

privire la acțiunile comune orientate spre asigurarea lucrului în paralel a SEU al Ucrainei și SE al RM cu sistemul ENTSO-E.

În rezultatul întâlnirii părțile au decis de a iniția semnarea unui Memorandum cu privire la colaborarea și acțiunile în comun direcționate spre asigurarea unui proces de eurointegrare privind realizarea posibilității de funcționare sincronă a sistemelor energetice ale Ucrainei și Republicii Moldova cu ENTSO-E.

La ședința de lucru din or. Chișinău în perioada 27-28.12.2017 au fost puse următoarele întrebări la ordinea de zi:

- analiza procesului de restabilire a LEA 750 kW- Centrala Nucleară a Ucrainei de Sud-Isaccea clasa de tensiune 400 kW;
- analiza Acordului de exploatare privind crearea blocului de reglare în componența SEU al Ucrainei și SE al Moldovei”;
- Foaie de parcurs pentru elaborarea și aprobarea proiectelor de anexe la Acordul de exploatare privind crearea blocului de reglare în componența SEU al Ucrainei și SE al Moldovei”;
- analiza Dispoziției privind schimbul de date dintre echipamentul de protecție prin relee și automatizări;
- analiza listei punctelor de telemetrie și de semnalizare pentru schimbul de informații între Î.S. „NEK Ucrenergo” și Î.S. „Moldelectrica”.

În rezultatul ședinței de lucru au fost luate soluții agreeate de către ambele părți.

Procese-verbale ale tuturor reuniunilor de lucru organizate în 2017 sunt păstrate în arhiva întreprinderii în formă tipărită și electronică.

10.4. Coordonarea interacțiunii Operatorului sistemului de transport cu organele

executive și organele de lucru ale organizațiilor internaționale în domeniul energetic.

În decursul perioadei de raportare, Î.S. „Moldelectrica” a realizat o serie de lucrări privind relațiile OTS cu Comitetul Executiv al Consiliului Electroenergetic ale țărilor CSI (în continuare CE CEE CSI) și cu Comisia pentru Coordonarea operațională și tehnologică a funcționării în comun a sistemelor energetice ale CSI și ale statelor baltice (în continuare KOTK). Principalele lucrări au fost următoarele:

Organizarea examinării de către departamentele Î.S. „Moldelectrica”, analiza și sinteza observațiilor și propunerile primite, pregătirea răspunsului, prezentarea conducerii pentru semnare, coordonare cu Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM pentru expedierea ulterioară a următoarelor documente:

- proiectul „Planul de acțiuni CE CEE al CSI pentru anul 2018” ;
- proiectele Ordinii de zi și Procesele verbale ale hotărârilor ședinței 51 a CE CEE al țărilor

CSI;

- observații și propuneri de proiecte de documente normative, elaborate în conformitate cu planurile grupurilor de lucru ale CE CEE CSI și KOTK;
- informații trimestriale privind principalii indicatori ai activității Sistemului Energetic din Republica Moldova în anul 2017.

Pregătirea, prelucrarea cu subdiviziunile întreprinderii, coordonarea cu Ministerul Economiei și Infrastructurii (în continuare MEI) , înregistrarea și expedierea către CE CEE al CSI sau către MEI pentru expedierea ulterioară a următoarelor documente la decizia sa:

- modelul ajustat de informație privind Republica Moldova în editura anuală „Energetica Comunității Statelor Independente” publicată de către Comitetul Executiv al CSI;
- o scrisoare de informare privind principalele rezultate ale activității Sistemului Energetic RM în perioada toamnă-iarnă 2017-2018 cu o analiză a aspectelor nerezolvate și a măsurilor de soluționare a acestora.

11. Piața energiei electrice

11.1. Consumul tehnologic de energie electrică la transportarea acesteia prin rețelele electrice.

11.1.1. Valorile normative și calculate ale consumului tehnologic de energie electrică la transportarea ei.

În conformitate cu Hotărîrea ANRE nr.152/2015 din 17.07.2015, normativul consumului tehnologic de energie electrică la transmiterea acesteia prin rețeaua de înaltă tensiune a Î.S. "Moldelectrica" constituie 3,0%.

Normativul consumului tehnologic de energie electrică la transportul acesteia prin rețeaua de înaltă tensiune a Î.S. "Moldelectrica", calculat față de intrarea soldată efectivă în rețeaua raionului energetic de pe Malul Drept pentru piața internă pe anul 2017, a constituit 111,290 milioane kWh sau 2,68%.

Valorile calculate ale pierderilor tehnice de energie electrică la transportul acesteia prin rețelele electrice de înaltă tensiune ale Î.S. "Moldelectrica" au fost determinate lunar conform Programului Institutului de Energie al Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru filialele RETÎ și în general pentru Î.S. "Moldelectrica". În 2017, această cifră constituit 143,113 milioane kWh.

11.1.2. Analiza consumului efectiv de energie electrică la transportul acesteia.

Consumul real de energie electrică la transportul acesteia prin rețeaua Î.S. "Moldelectrica" de 35-400 kV în anul 2017 a constituit 111,290 milioane kWh sau 2,68% (în anul 2016 - 110,056 milioane kWh și respectiv 2,69%).

Valoarea medie anuală a pierderilor relative de energie electrică a rămas practic la nivelul anului precedent (a scăzut cu 0,01%). Valoarea absolută a pierderilor de energie a crescut cu 1,234 milioane kWh.

Pierderile de energie electrică plătite de Î.S. "Moldelectrica" au constituit 111,290 milioane kWh. în sumă de 98.616 milioane lei.

Creșterea valorii absolute a pierderilor în anul 2017 se explică prin condițiile meteorologice și regimul de funcționare al rețelei.

Economia consumului efectiv de energie electrică la transportul acesteia prin rețelele electrice de înaltă tensiune a constituit:

- în comparație cu normativul stabilit de ANRE pentru piața internă, 9,778 milioane kWh;
- în comparație cu valorile calculate ale pierderilor tehnice de energie electrică, 31,823 milioane kWh.

Tabelul 13. Informație privind cantitatea de energie electrică intrată în rețeaua raionului energetic de pe Malul Drept al SEM, în ceea ce ține de furnizori pentru anul 2017

Nr.	Denumirea furnizorilor	2016		2017		Deviația	
		Cantitatea de en. el. furnizată	Cota parte	Cantitatea de en.el. furnizată	Cota parte	(-) scădere (+) creștere	
		milioane kWh	%	milioane kWh	%	milioane kWh	%
I.	Centr. electr. ale raionului energ. de pe Malul Drept	750,2	18,3	735,2	17,7	-15,0	-2,00
	- "Termoelectrica" SA (CET-1)	33,3	0,8	22,9	0,6	-10,4	-31,2
	- "Termoelectrica" SA (CET-2)	607,3	14,8	596,4	14,4	-10,9	-1,8
	- AO "CET-Nord"	54,6	1,3	48,4	1,2	-6,2	-11,4
	- Î.S. "NHE Costești"	38,6	0,9	46,8	1,1	8,2	21,2
	- Fabricilor de zahăr	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
	- Stația Biogaz (Drochia f/z)	13,8	0,3	17,6	0,4	3,8	27,5
	- Generatoare eoliene (10kV RED N-V)			0,5	0,0	0,5	
	- Mini Generator "Covoare Lux" SRL	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
II.	Sursele externe	3 346,8	81,7	3 412,5	82,3	65,7	2,0
2.1.	SEU al Ucrainei, în adresa SA "ENERGOCOM"	3,7	0,1	1 133,9	27,3	1 130,2	30 546,0
2.2.	CERSM, furnizată	0,0	0,0	2 278,6	54,9		
	- export în România	0,0		0,0			
	- în adresa "RED Union Fenosa"	0,0		0,0			
	- în adresa OAO "ЭнергоКапитал"	3 343,1		732,3			
	- în adresa SA "ENERGOCOM"			1 546,3			
2.3.	SA "ENERGOCOM" (de la OAO "ЭнергоКапитал")	3 343,1	81,6	732,3	17,7	-2 610,8	-78,1
	SA "ENERGOCOM" (de la CERSM)			1 546,3			
	Total intrată	4 097,0	100,0	4 147,7	100,0	50,7	1,2
	din care						
	pentru Piața internă	4 097,0		4 146,9		49,9	1,22
	inclusiv						
	- de la cen.electr. ale zonei ener. de pe Malul Drept	750,2	18,31	735,2	17,73	-15,0	-2,00
	- din surse străine	3 346,8	81,69	3 412,5	82,29	65,7	2,0
	inclusiv						
	din SEU al Ucrainei - furnizare	0,0		1 133,1			
	din SEU al Ucrainei - de echilibrare	3,7		0,8			
	de la CERSM	0,0		1 546,3			
	de la OAO "ЭнергоКапитал"	3 343,1		732,3		-2 610,8	-78,1

Tabelul 14. Pronosticul livrării și consumului de energie și putere electrică pentru participanții la Piața Energiei Electrice din Republica Moldova în 2018

Cumpărător	en.el.	Januarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septem.	Octom.	Noem.	Decem.	Anul
Vinzător	put.max													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ÎCS GNF Furnizare	MWh	269,504	246,745	229,028	199,725	202,141	196,641	207,741	216,532	219,407	223,866	239,251	258,215	2708,796
Energie S.A.	MW	500	490	420	400	365	390	380	415	410	435	455	460	500
CET - Nord	MWh	8,388	5,4967	5,4115	0	0	0	0	0	0	3,3379	6,9203	7,8047	37,359
	MW	17,912	14,655	10,858	0	0	0	0	0	0	11,465	15,718	17,602	17,912
CET str.M.Manole 3	MWh	99,354	70,858	65,195	19,516	19,544	0	0	0	0	38,281	67,351	93,101	473,200
	MW	148,101	148,101	145,026	53,151	31,8906	0	0	0	0,000	66,818	145,026	148,101	148,101
CET str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	3,264	2,768	2,345	2,787	0	0	0	11,164
	MW	0	0	0	0	0	7,593	6,0744	6,0744	7,593	0	0	0	7,593
NHE Costești	MWh	1,3436	1,6911	2,0386	5,5136	6,9036	6,9036	5,1661	5,1661	3,0811	3,0811	2,0386	1,6911	44,618
	MW	4,170	4,170	4,865	7,993	10,425	10,425	7,645	7,645	5,908	5,908	4,518	4,170	10,425
Energocom	MWh	160,4184	168,6992	156,3829	174,6954	175,6934	186,4734	199,8069	209,0209	213,5389	179,166	162,9411	155,6182	2142,455
	MW	329,817	323,074	259,251	338,857	322,684	371,982	366,281	401,281	396,500	350,809	289,739	290,127	401,281
ÎCS "RED UF" SA	MWh	21,167	11,102	16,07	18,451	11,727	19,962	22,742	19,48	10,698	28,036	29,75	34,349	243,534
	MW	40	25	30	40	25	40	45	40	20	55	60	70	70
Energocom	MWh	21,167	11,102	16,07	18,451	11,727	19,962	22,742	19,48	10,698	28,036	29,75	34,349	243,534
	MW	40	25	30	40	25	40	45	40	20	55	60	70	70
SA "FEE-Nord"	MWh	87	79	74	69	70	71	70	77	74	78	80	82	911
	MW	180	175	165	165	145	135	135	135	155	160	175	180	180
CET - Nord	MWh	3,6811	2,4122	1,5679	0	0	0	0	0	0	0,9671	2,0051	3,4251	14,0585
	MW	5,188	4,245	3,146	0	0	0	0	0	0	3,322	4,554	5,098	5,1883
CET str.M.Manole 3	MWh	28,778	20,524	18,89	5,654	5,662	0	0	0	0	11,092	19,514	26,967	137,081
	MW	42,8986	42,8986	42,02	15,4	9,24	0	0	0	0	19,36	42,02	42,899	42,8986
CET str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	0,946	0,802	0,679	0,808	0	0	0	3,235
	MW	0	0	0	0	0	2,2	1,76	1,76	2,2	0	0	0	2,2
NHE Costești	MWh	0,5896	0,7421	0,8946	2,4196	3,0296	3,0296	2,2671	2,2671	1,3521	1,3521	0,8946	0,7421	19,580
	MW	1,83	1,83	2,135	3,5075	4,575	4,575	3,355	3,355	2,5925	2,5925	1,9825	1,83	4,575
Energocom	MWh	53,9513	55,3217	52,6475	60,9264	61,3084	67,0244	66,9309	74,0539	71,8399	64,5888	57,5863	50,8658	737,045
	MW	130,083	126,026	117,699	146,093	131,185	130,425	131,645	131,645	152,408	134,726	126,444	130,173	152,408
RED Nord	MWh	4,75	4,15	5,6	7,85	3,85	5,7	7,7	7	5	8,5	9,2	16,1	85,4
	MW	10	8	12	16	8	12	15	15	10	17	17	33	33
Energocom	MWh	4,75	4,15	5,6	7,85	3,85	5,7	7,7	7	5	8,5	9,2	16,1	85,4
	MW	10	8	12	16	8	12	15	15	10	17	17	33	33
IS Moldelectrica	MWh	12,2	10,7	10,6	9,7	9,2	9,4	10,0	10,6	9,5	10,5	11,1	12,1	125,6
	MW	20	20	18	17	17	17	17	17	17	18	20	20	20
Energocom	MWh	12,2	10,7	10,6	9,7	9,2	9,4	10	10,6	9,5	10,5	11,1	12,1	125,6
	MW	20	20	18	17	17	17	17	17	17	18	20	20	20
AO "Ciment"	MWh	0,406	1,699	8,099	6,758	10,365	8,209	9,129	8,789	8,288	6,705	7,040	0,990	76,477
	MW	1	4,6	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	4,6	21,9
Energocom	MWh	0	0	6,175	6,226	9,832	8,12	9,053	8,725	8,212	5,57	5,0153	0	66,9276
	MW	0	0	17,650	20,451	21,031	21,693	21,734	21,7344	21,693	19,766	17,518	0	21,7344
CET str.M.Manole 3	MWh	0,375	1,57	1,777	0,532	0,533	0	0	0	0	1,044	1,836	0,915	8,582
	MW	0,873	4,0158	3,9537	1,449	0,8694	0	0	0	0	1,8216	3,9537	4,0158	4,016
CET str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	0,089	0,076	0,064	0,076	0	0	0	0,305
	MW	0	0	0	0	0	0,207	0,1656	0,1656	0,207	0	0	0	0,207

Raportul anual de activitate 2017

CET - Nord	MWh	0,0309	0,1291	0,1475	0	0	0	0	0	0	0,091	0,1887	0,0752	0,6624
	MW	0,076	0,350	0,296	0	0	0	0	0	0	0,313	0,428	0,3496	0,428
În total	MWh	395,027	353,396	343,397	311,484	307,283	310,912	327,312	339,401	326,893	355,607	376,341	403,754	4150,8070
	MW	751	722,6	689,9	659,9	581,9	615,9	613,9	643,9	633,9	706,9	748,9	767,6	767,6
Energocom	MWh	252,4867	249,9729	247,475	277,8488	271,6108	296,6798	316,2328	328,8798	318,7888	296,3608	275,5927	269,033	3400,962
	MW	530,9	506,7	477,6	578,4	524,9	590,9	594,9	624,9	615,4	595,3	530,7	547,9	624,9
CET str.M.Manole 3	MWh	128,507	92,952	85,862	25,702	25,739	0	0	0	0	50,417	88,701	120,983	618,863
	MW	191	191	191	70	42	0	0	0	0	88	191	191	191
CET str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	4,299	3,646	3,088	3,671	0	0	0	14,704
	MW	0	0	0	0	0	10	8	8	10	0	0	0	10
CET - Nord	MWh	12,1	8,038	7,127	0	0	0	0	0	0	4,396	9,114	11,305	52,08
	MW	23,1	18,9	14,3	0	0	0	0	0	0	15,1	20,7	22,7	23,1
NHE Costești	MWh	1,933	2,433	2,933	7,933	9,933	9,933	7,433	7,433	4,433	4,433	2,933	2,433	64,1984
	MW	6	6	7	11,5	15	15	11	11	8,5	8,5	6,5	6	15
Producerea en.el.														
CET str.M.Manole 3	MWh	148,216	106,951	100,123	30,984	31,098	0	0	0	0	60,762	104,132	139,903	722,169
CET str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	6,133	5,384	4,714	5,446	0	0	0	21,677
CET - Nord	MWh	14,466	10,04	9,196	0	0	0	0	0	0	5,781	11,286	13,625	64,394
NHE Costești	MWh	2	2,5	3	8	10	10	7,5	7,5	4,5	4,5	3	2,5	65

11.2. Indicatori privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice.

Valorile indicatorului de calitate privind energia electrică nelivrată ENS și timpul mediu de întrerupere AIT pentru perioada 01.01-31.12.2017:

Tabelul 15.

Nr.	Indicator	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV	Total
1	ENS (MWh)	15,27	232,9	23,43	25,98	297,96
2	AIT (min/an)	1,84	33,50	3,22	3,16	38,8

Nota: În trimestrul II anului curent (luna aprilie) a avut loc forța majoră din cauza condițiilor meteo nefavorabile.

Valorile indicatorilor de calitate privind continuitatea serviciului în perioada 2012-2017:

Tabelul 16.

Indicator:	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ENS (MWh)	214,7	219,67	260,68	78,03	255,5	297,96
AIT (min/an)	26,7	21,99	25,43	10,17	33,7	38,8

12. Perspectivile de dezvoltare a întreprinderii

Î.S. „Moldelectrica” planifică dezvoltarea rețelelor electrice de transport, ținând seama de stadiul actual a sistemului energetic și evoluția prognozată a consumului, parcului de producție și schimburilor de energie electrică.

Pentru perioada 2018-2020 se propune alocarea investițiilor în următoarele direcții:

- Construcția/reconstrucția liniilor electrice aeriene;
- Retehnologizarea ID-10 kV;
- Reconstrucția/retehnologizarea stațiilor electrice;
- Capacități noi de transformare și înlocuirea transformatoarelor existente;
- Modernizarea selectivă PRA;
- Retehnologizarea echipamentelor de comutație.